

KOMISJONI OTSUS,

9. märts 2012,

mis käsitleb riigiabi nr SA12522 (C 37/08) – Prantsusmaa – Otsuse Sernam 2 kohaldamine

(teatavaks tehtud numbri C(2012) 1616 all)

(Ainult prantsuskeelne tekst on autentne)

(EMPs kohaldatav tekst)

(2012/398/EL)

EUROOPA KOMISJON,

(3) 24. juuni 2005. aasta kirjas esitas esimene kolmas isik („esimene kaebuse esitaja”) kaebuse otsuse Sernam 2 ebaõige kohaldamise kohta ⁽⁵⁾.võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 108 lõike 2 esimest lõiku ⁽¹⁾,

(4) Lisaks esitas esimene kaebuse esitaja 22. veebruaril 2006 komisjoni vastu tegevusetushagi, sest komisjon ei olnud tema kaebuse suhtes meetmeid võtnud.

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut, eriti selle artikli 62 lõike 1 punkti a,

(5) 10. aprilli 2006. aasta kirjas esitas komisjonile kaebuse teine huvitatud isik, äriühing Mory Group („teine kaebuse esitaja”) ⁽⁶⁾.olles kutsunud huvitatud isikuid üles esitama märkusi vastavalt eespool nimetatud artiklitele ⁽²⁾

(6) Mõlema kaebuse esitaja hinnangul oli otsust Sernam 2 sisuliselt vääralt rakendatud ning nad nõudsid, et komisjon algataks uue ametliku uurimismenetluse selle kohta, kuidas Prantsusmaa on kohaldanud otsust Sernam 2.

ning arvestades järgmist:

(7) 16. juuli 2008. aasta kirjas teavitas komisjon Prantsusmaad oma otsusest algatada Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 lõikega 2 ette nähtud menetlus selle kohta, kuidas Prantsusmaa on kohaldanud otsust Sernam 2 („menetluse algatamise otsus”). Komisjon väljendas nimelt kahtlusi selles, kas meetmed, mille Prantsusmaa on valinud otsuse Sernam 2 täitmiseks, sobivad selle otsusega kokku, ning viidanud võimalusele, et need meetmed võivad endast kujutada uut riigiabi.

1. MENETLUS

1.1. MENETLUSE ÜLDINE KONTEKST

(1) 23. mail 2001 kiitis komisjon heaks ümberkorraldusabi ettevõtjale SCS Sernam (usaldusühing), millest 2001. aasta detsembris sai Sernam SA („otsus Sernam 1”) ⁽³⁾.(2) 20. oktoobril 2004 võttis komisjon vastu lõpliku otsuse, millega kinnitas, et otsusega Sernam 1 heaks kiidetud 503 miljoni euro suurune abi sobib siseturuga kokku teatavatel tingimustel („otsus Sernam 2”) ⁽⁴⁾. Otsuses on viidatud ka siseturuga kokkusobimatule 41 miljoni euro suurusele täiendavale abile, mille Prantsusmaa peab tagasi nõudma.(8) Komisjoni otsus menetluse algatamise kohta avaldati *Euroopa Liidu Teatajas* ⁽⁷⁾. Kahe kaebuse esitaja argumentide kokkuvõtte on esitatud põhjenduses 16. Sama otsusega kutsus komisjon huvitatud isikuid üles esitama märkuseid selle kohta, kuidas Prantsusmaa on kohaldanud otsust Sernam 2.⁽¹⁾ Alates 1. detsembrist 2009 muutusid EÜ asutamislepingu artiklid 87 ja 88 vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu („Eli toimimise leping”) artikliteks 107 ja 108. Mõlemal juhul on artiklid sisuliselt identsed. Käesolevas otsuses tuleb viiteid Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitele 107 ja 108 käsitada vajaduse korral vastavalt viidetena EÜ asutamislepingu artiklitele 87 ja 88.⁽²⁾ ELT C 208, 14.7.2008, lk 8.⁽³⁾ 23. mai 2001. aasta otsus, mis käsitleb riigiabi NN 122/00 (ex NJ 140/00), EÜT C 268, 22.9.2001, lk 15).⁽⁴⁾ 20. oktoobri 2004. aasta otsus, ELT L 140, 29.5.2006, lk 1.⁽⁹⁾ 8. oktoobri 2008. aasta kirjas esitasid Prantsusmaa ametiasutused märkused menetluse algatamise otsuse kohta.⁽⁵⁾ Seda kaebust täiendati nimelt 13. juuli, 25. augusti, 6. septembri, 5. oktoobri, 25. oktoobri ja 16. detsembri kirjadega.⁽⁶⁾ Kaebus esitati 23. aprilli 2007. aasta kirjas.⁽⁷⁾ ELT C 4, 9.1.2009, lk 5.

(10) Komisjon sai huvitatud isikutelt asjakohased märkused. Esimene kaebuse esitaja edastas märkused 13. novembril 2008. Prantsusmaa riiklik raudtee-ettevõtja („SNCF”) esitas märkused 6. veebruaril 2009. Investeeringufond Butler Capital Partners („BCP”) esitas märkused 9. veebruaril 2009. Komisjon edastas saadud märkused Prantsusmaale 25. märtsil 2009, andes talle võimaluse neid kommenteerida, ning sai Prantsusmaa ametiasutuste märkused esimese kaebuse esitaja märkuste kohta 7. mail 2009.

(11) 15. märtsil 2011 nõudis teine kaebuse esitaja komisjonilt uurimismeetmete rakendamist, et kontrollida otsuse Sernam 2 kohaldamise tingimusi. Komisjon vastas 18. mail 2011, viidates menetluse algatamise otsusest alates võetud uurimismeetmetele.

(12) 25. novembril 2009 ja 29. novembril 2011 esitas komisjon Prantsusmaa ametiasutustele teabenõude. Vastused saadi vastavalt 15. jaanuaril 2010 ja 25. jaanuaril 2012.

1.2. RIIKLIKU MENETLUSE KONTEKST

(13) 3. jaanuaril 2007 nõudis äriühing Mory Group, et Prantsusmaa ametiasutused esitaksid kaks võimalust: 1) esimene äriühingu Sernam SA vastu seoses 41 miljoni euro suuruse summaga, mis kuulutati otsusega Sernam 2 siseturuga kokkusobimatuks ja mida tema arvates ei olnud Prantsusmaa tegelikult tagasi nõudnud, ning 2) teine Sernam SA saaja (nimetamata) vastu, kes sai ümberkorraldusabi, mida Prantsusmaa andis väidetavalt Sernam SA varade ülekandmise tehinguks (tehingu üksikasjad on esitatud käesoleva otsuse jaotises 2.4).

(14) Majandus-, rahandus- ja tööstusminister lükkas teise kaebuse esitaja nõuded kirja teel tagasi. Äriühing Mory Group esitas nõuete rahuldumata jätmise otsuse kohta kaebuse Pariisi halduskohtule, viidates võimu kuritarvitamisele. Komisjonile teadaolevalt on see kohtuvaidlus veel pooleli.

(15) Lisaks algatati 31. jaanuaril 2012 äriühingu Sernam Xpress („Sernam Xpress”) suhtes saneerimismenetlus. Sernam Xpress on äriühing, kes sai Sernam SA vara üleandmisel endale Sernam SA mitterahalised varad ja kohustised (tehingu üksikasjad on esitatud käesoleva otsuse jaotises 2.4). Nanterre'i kaubanduskohus määras

kuuekuulise vaatlusperioodi ning uue kohtuistungiga kuupäevaks 27. märtsi 2012.

2. KIRJELDUS

2.1. ETTEVÕTJA SERNAM

(16) Ettevõtja Sernam tegevuseks on alates selle loomisest 1970. aastal SNCFi sisetalituseks olnud kiirkulleri- ning koondveoteenuseid⁽⁸⁾.

(17) 1. veebruaril 2000 anti äriühingu Sernam tegevus tervikuna üle tütarettevõtjale ning sellega loodi SCS Sernam (usaldusühing). SCS Sernam muudeti aktsiaseltsiks 21. detsembril 2001. Äriühing Sernam SA hõlmas 2005. aastal 10 tegevvat tütarettevõtjat ning maantee-transportiga tegelevat äriühingut Sernam Transport Route.

(18) 17. oktoobril 2005 sai Sernam Xpress Sernam SA tegevuse ülekandmisel äriühingule Financière Sernam endale Sernam SA mitterahalised varad ja kohustised (tehingu üksikasjad on esitatud käesoleva otsuse jaotises 2.4). Äriühing Sernam Xpress kuulus 100 % ulatuses äriühingule Financière Sernam.

(19) 2006. aastal omandas BCP 51,8 % suuruse osaluse Sernam Xpress kapitalis. Samal ajal omandas Sernam Xpress Limoges asuva transportiettevõtja Coulonge.

(20) 2011. aastal oli äriühingutel Financière Sernam ja Sernam Xpress kohustus enne eelarveaasta lõppu omavahendid taastada. Kuna BCP ei teinud vajalikku kapitalisisendit, tuli teha kaks toimingut.

(21) Esiteks tegi Sernam Xpress 2011. aasta mais kaubamärgi Sernam kaudu oma tegevale tütarettevõtjale Sernam Services kapitalisisendi (selle väärtuseks on hinnatud 15 miljonit eurot).

(22) Teiseks lõpetati 30. juunil 2011 äriühingu Sernam Xpress tegevus ja ainsosaniik Financière Sernam võttis üle selle vara (seda nimetatakse vara täielikuks üleminekuks).

⁽⁸⁾ Ettevõtja Sernam tegevuse üksikasjalikum kirjeldus on esitatud otsuse Sernam 2 põhjendustes 12–31 ja menetluse algatamise otsuse põhjendustes 8 ja 9.

(23) Seetõttu kuulub kontserni Sernam praegu äriühing Financière Sernam ja endise Sernam Xpressi tütarettevõtjad, milleks on juba nimetatud äriühingud Sernam Services ja äriühing Aster („Aster“). Aster on endine Sernam Transport Route. Sernam Xpress müüs selle tütarettevõtja 2005. aasta detsembris ning andis soetajale käibegarantii. 2008. aasta märtsis ostis Sernam Xpress selle äriühingu tagasi (vahepeal oli sellest saanud äriühing Aster). Tagasiostmise ajal tegi Sernam Xpress äriühingu Aster jooksevkontole 5. miljoni euro suuruse kapitalisisendi. See jooksevkontole kantud summa jäeti äriühingule ASTER juulis peetud koosoleku ajal. 2011. aasta detsembris rekapiitaliseeris Financière Sernam, kes oli vahepeal üle võtnud äriühingu Sernam Xpress (vt põhjendus 22), äriühingu ASTER, jättes tema jooksevkontole 5 599 998 eurot.

(24) Kuna kontserni Sernam finantsseisund halvenes veelgi, algatati 31. jaanuaril 2011 äriühingute Financière Sernam ja Sernam Services suhtes saneerimismenetlus. 3. veebruaril 2011 algatati tütarettevõtja Aster likvideerimismenetlus, kusjuures tegevust ajutiselt jätkati. Nanterre'i kaubanduskohus määras kuuekuulise vaatlusperioodi ning uue kohtuistungiga kuupäevaks 27. märtsi 2012.

2.2. 23. MAI 2001. AASTA OTSUS SERNAM 1

(25) Komisjon lubas otsuses Sernam 1 SCS Sernam ümberkorraldamiseks abi summas 503 miljonit eurot. Abi lubati nimelt tingimusel, et Prantsusmaa võtab äriühingu müümise kohustuse. SCS Sernami kapitalist pidi 60 % üle võtma äriühing Geodis SA, tavaõiguslik transpordi- ja logistikaettevõtte,⁽⁹⁾ mis on noteeritud Pariisi börsi teisesel turul. Geodis SA oleks nii pidanud saama täielikult vastutavaks SCS Sernami võlgade eest⁽¹⁰⁾ ning katma Sernami ümberkorraldamise lisakulud 67 miljoni euro ulatuses. SCS Sernam omalt poolt kohustus vähendada oma tootmiskohtade arvu 107st 72ni ajavahemikus 1999–2004, käivet 18 % ja töötajate arvu ning teostama ümberkorraldamise eespool nimetatud eelarvega ja selleks antud aja jooksul ehk enne 2004. aasta algust.

2.3. 20. OKTOOBRI 2004. AASTA OTSUS SERNAM 2

(26) Komisjon nentis otsuses Sernam 2, et otsusega Sernam 1 lubatud 503 miljoni euro suurust abi maksti Sernam 1 otsuses ette nähtud tingimustest erinevatel tingimustel, eelkõige põhjustel, et Géodis võttis tagasi 15 % (mitte ettenähtud 60 %) äriühingu SCS Sernam kapitalist. Lisaks taganes Géodis kohustusest anda äriühingu ümberkorralduskuludeks 67 miljonit eurot.

⁽⁹⁾ Geodis pidi omandama 60 % Sernam'ist sümboolse ühe euro eest (vt otsuse Sernam 1 punkt 51).

⁽¹⁰⁾ Usaldusühingutes ei ole vastutuse piirangut.

(27) Seoses nende asjaoludega kehtestas komisjon tingimused 503 miljoni euro suuruse ümberkorraldamisabi lubamiseks äriühingule Sernam SA. Need tingimused on esitatud otsuse Sernam 2 artiklis 3, mis on sõnastatud järgmiselt:

„Artikkel 3

1. Järgida tuleb järgmisi tingimusi, kui lõikest 2 ei tulene teisiti:

a) Sernam võib arendada üksnes oma kiirsaadetiste lähetamist raudtee kaudu vastavalt Train bloc express (TBE) kontseptsioonile. Selleks tagab SNCF kõikidele pakkumises osalevatele ettevõtjatele, kes seda taotlevad, samad tingimused, mis anti Sernam'ile kaubaveo raudteetranspordi TBE arendamiseks;

b) seevastu peab Sernam kahe järgmise aasta jooksul alates käesoleva otsuse teatavaks tegemise kuupäevast asendama terviklikult oma maanteetranspordivahendid ja -teenused ühe või mitme SNCFist juriidiliselt ja majanduslikult sõltumatu ning avatud, läbipaistva ja mittediskrimineeriva menetluse teel valitud ettevõtte maanteetranspordivahendite ja -teenustega.

Sernam'i oma maanteetranspordivahendite ja -teenuste all mõeldakse kõiki maanteevahendeid, nimelt Sernam'i ettevõtte täies omanduses olevaid või liisitavaid/üüritavaid maanteetranspordi sõidukeid.

Ettevõtted, mis võtavad üle Sernam'i maanteetranspordi tegevuse, peavad tagama maanteetranspordi teenused tervikuna oma vahenditega.

2. Kui Sernam müüb oma aktivad pakettina kuni 30. juunini 2005 turuhinnaga ühele äriühingule, kellel ei ole õiguslikku seost SNCF'iga, läbipaistva ja avatud menetluse teel, siis lõike 1 tingimusi ei kohaldata.”

(28) Sernam 2 otsuses märkis komisjon ka, et Prantsusmaa ametiasutused andsid Sernamile 41 miljoni euro suuruse täiendava abi. Ta pidas seda abi siseturuga kokkusobimatuks ja andis Prantsusmaale korralduse abi tagasi nõuda.

2.4. SERNAM SA TEGEVUSE ÜLEKANDMINE ÄRIÜHINGULE FINANCIÈRE SERNAM

(29) Sernam 2 otsuse täitmise suhtes väidab Prantsusmaa, et ta pidas kinni artikli 3 lõikes 2 sätestatud tingimustest. Ta selgitab, et SNCF kutsus pressiteates⁽¹¹⁾ kõiki huvitatud isikuid üles võtma ühendust pangaga ABN AMRO. 34 tööstus- ja finantskontsernilt ning konsortsiumilt küsiti arvamust seoses toimiku uurimisega. Esimese vooru vestluskutsed, mida ABN AMRO saatis isikutele, kellega toimiku suhtes konsulteeriti, sisaldasid pakkumiskutset äriühingu Sernam SA kõikide varade ülevõtmiseks (kiri oli inglise keeles ning selles oli kasutatud sõna *assets*).

(30) Prantsusmaa ametiasutuste sõnul ei olnud Sernami majandusliku olukorra tõttu võimalik saada positiivse väärtusega ettepanekuid. Kõik kõnealuse menetluse raames esitatud pakkumised oleks sõlmitud väga negatiivse väärtusega:

— [1. kandidaat] (esialgne pakkumine): – 120 miljonit eurot;

— [2. kandidaat] (esialgne pakkumine): – 90,4 miljonit eurot;

— [3. kandidaat] (esialgne pakkumine): – 90,4 miljonit eurot;

— [4. kandidaat] (esialgne pakkumine): – 65,2 miljonit eurot;

— [5. kandidaat] (esialgne pakkumine): – 56,4 miljonit eurot.

(31) Siduva pakkumise puudumise tõttu tegi Sernam SA juhatus äriühingu ülevõtmise pakkumise uue loodava äriühingu kaudu, mida esmalt nimetati Bidco, seejärel Financière Sernam.

2.4.1. Äriühingu Sernam tegevuse äriühingule Financière Sernam ülekandmise tegelik kuupäev

(32) Pakkumine esitati SNCFi 30. juunil 2005 ning SNCFi juhatus kiitis selle põhimõtteliselt heaks samal päeval. Läbirääkimiste protokoll ametlikuks sõlmimiseks kõikide osaliste vahel oli siiski vaja täita formaalsused. Läbirääkimiste protokoll SNCFi, Sernam SA, Sernam Xpressi (üks 10 tütarettevõtjast, mis kuulus 100 % ulatuses äriühingule Sernam SA ja mis loodi 2002. aastal) ning tulevase äriühingu Financière Sernam juhtide vahel sõlmiti 21. juulil 2005 (edaspidi „21. juuli 2005. aasta

läbirääkimiste protokoll“). Financière Sernam kanti äriregistrisse 14. oktoobril 2005. Toimingud äriühingu Sernam ülekandmiseks äriühingule Financière Sernam (kirjeldatud üksikasjalikult järgmistes põhjendustes) teostati 17. oktoobril 2005.

2.4.2. Eri toimingud äriühingu Sernam tegevuse ülekandmiseks äriühingule Financière Sernam

(33) Prantsusmaa ametiasutused märkisid, et äriühingu tegevuse ülekandmine äriühingule Financière Sernam toimus neljas etapis:

a) SNCF rekapitalizeeris talle 100 % kuuluva tütarettevõtja Sernam SA 57 miljoni euro ulatuses;

b) Sernam SA suunas talle 100 % kuuluvale tütarettevõtjale Sernam Xpress kapitali, mis hõlmas kõiki aktiivaid, sealhulgas punktis a kirjeldatud 57 miljoni eurost rekapitalizeerimist, ning äriühingu Sernam passivaid, välja arvatud üksnes nn finantskohustised (omakapitalilaen, mis äriühingul Sernam SA on kontserni SNCF ees, lepingu IBM–GPS ülesütlemisest tulenev passiva) summas 38,5 miljonit eurot⁽¹²⁾. Vastutasuks sellele kapitalisisendile omandas Sernam SA osa äriühingust Sernam Xpress nimiväärtuses 100 eurot;

c) seejärel suurendas Sernam Xpress kapitali 2 miljoni euro ulatuses, mille oli täies ulatuses andnud SNCF; pärast seda tehingut omandas SNCF suurema osa äriühingust Sernam Xpress;

d) Sernam SA ja SNCF loovutasid 2 miljoni euro eest äriühingule Financière Sernam kogu neile kuuluva osa äriühingust Sernam Xpress, mis moodustas tervikuna viimati nimetatut kapitali.

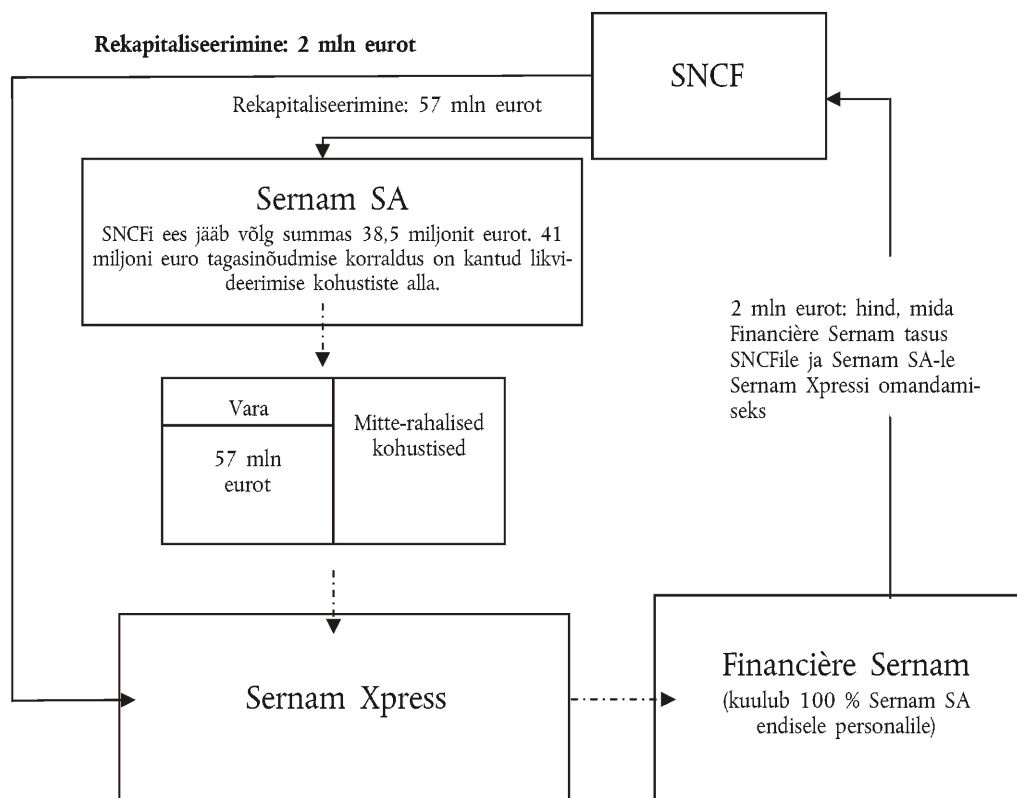
(34) Sernam SA likvideeriti juriidiliselt 15. detsembril 2005. Otsuse Sernam 2 kohaselt SNCFi tasumisele kuuluv 41 miljonit eurot kanti likvideerimisel kohustiste alla⁽¹³⁾.

(35) Toimingud on esitatud järgnevas tabelis:

⁽¹²⁾ Sernam SA kapitalisisend äriühingusse Sernam Xpress teostati Prantsuse õiguses esineva mõiste „varade osaline ülekandmine“ alusel.

⁽¹³⁾ Prantsusmaa ametiasutuste 7. mai 2008. aasta kirja punkt 77.

⁽¹¹⁾ 24. novembri 2004. aasta pressiteade.

- (36) 21. juuli 2005. aasta läbirääkimiste protokolliga nähti lisaks sellele, et SNCF rekapitaliseerib äriühingut Sernam SA 57 miljoni euro ja Sernam Xpressi 2 miljoni euro ulatuses, ette SNCFi antavad garantiid äriühingule Financière Sernam (üksikasjalik teave menetluse algatamise otsuse põhjendustes 72–85), ning see, et komisjoni negatiivse otsuse korral kehtib lepingust taganemise klausel viis aastat pärast läbirääkimiste protokolliga sõlmimist (üksikasjalik teave menetluse algatamise otsuse põhjenduses 117).

2.5. UURIMISMENETLUSE ALGATAMISE PÕHJUSED

- (37) Komisjon soovis oma 16. juuli 2008. aasta otsuses kontrollida, kas Prantsusmaa on täitnud otsuse Sernam 2 artikli 3 lõiget 2, nagu ta seda väidab, ning kas 41 miljoni euro suuruse siseturuga kokkusobimatu abi tagasinõudmise menetlus, mille Prantsusmaa on valinud, st riigi võla kandmine Sernam SA pankroti arvele, võimaldas kõrvaldada kõnealusest abist tingitud konkurentsimoontuse. Lisaks soovis komisjon kontrollida, et Sernam SA vara ülekandmise tehingust tulenevalt ei tekkinud uut siseturuga kokkusobimatut riigiabi.

2.6. HUVITATUD ISIKUTE MÄRKUSED

2.6.1. Kaebuse esitajate märkused

- (38) Esimese kaebuse esitaja hinnangul ei olnud otsuse Sernam 2 tingimused Sernam SA varade müümisel täidetud.
- (39) Esiteks ei olnud võõrandamisel kinni peetud Sernam 2 otsuses sätestatud tähtjast, milleks oli 30. juuni 2005, kuna ülemineku toimingud kiideti heaks 17. oktoobril 2005 ning aktsiad ei võõrandatud samal päeval.

- (40) Siirdehinna osas on esimene kaebuse esitaja arvamusel, et see määrati kindlaks üksnes äriühingu Financière Sernam pakkumises viidatud hinna põhjal. See pakkumine oli iseenesest ebaseaduslik, sest selles eeldatakse uue abi saamist, eelkõige Sernam SA rekapiitaliseerimist. Viimasena märgib esimene kaebuse esitaja, et Sernam Xpress ei olnud äriühingust Sernam SA sõltumatu äriühing, nagu on komisjon ka uurimise algatamise otsuses tõendanud.
- (41) Lisaks oli ülekandmise toimingute puhul tegelikult tegemist aktsiate müügiga (*share deal*), st abisaajat hoiti turul, vahetus vaid ettevõtte omanik.
- (42) Ta mõistab hukka ka selle, et rikuti tingimust korraldada müük läbipaistva ja avatud menetluse kaudu. Tema arvates oleks pärast Sernam SA ja Sernam Xpressi kahekordset rekapiitaliseerimist tulnud pigem üldsusega konsulteerida ja panna enampakkumisele Sernam Xpressi müük, mitte aga Sernam SA müük.
- (43) Teiseks mõistab esimene kaebuse esitaja hukka manipulatsioonid varade ja kohustiste hindamisel ning müüdüd ettevõtte väärtuse alahindamise.
- (44) Kolmandaks loetleb esimene kaebuse esitaja rea meetmeid, mis tema arvates kujutavad endast uut abi: rekapiitaliseerimine 57 miljoni ulatuses, 41 miljoni suuruse ebaseadusliku abi sissenõudmata jätmine, nende finantsnõuete kustutamine, mis SNCFil oli Sernam SA vastu. Kõikide nende meetmete puhul oli tegemist siseturuga kokkusobimatu abiga.
- (45) Neljandaks märgib esimene kaebuse esitaja, et Sernam SA oleks tulnud pigem likvideerida kui võõrandada. Ta jagab komisjoni kahtlusi seoses teatava kulu arvessevõtmisega likvideerimise kulu arvutamisel ning on arvamusel, et Sernami ümberkorraldamise tegelik hind ei olnud mingil juhul madalam likvideerimise hinnast.
- (46) Esimene kaebuse esitaja järeltab, et Prantsusmaa ametiasutused ei taganenud üksnes kohustusest nõuda sisse siseturuga kokkusobimatuks kuulutatud 41 miljoni euro suurune abi, vaid nad andsid ka uut abi vähemalt 95 miljoni eurot, millele tuleb lisada garantiidena antud eri abid.
- (47) Teine kaebuse esitaja ei ole omalt poolt uurimise algatamise otsuse kohta märkuseid esitanud.
- 2.6.2. Märkused huvitatud isikutelt, kelle hinnangul oli otsust Sernam 2 täidetud**
- 2.6.2.1. SNCFi märkused
- (48) SNCFi hinnangul olid otsuse Sernam 2 artikli 3 lõikes 2 sätestatud tingimused täidetud. Ta väidab, et müüs kõik Sernami varad ühe paketina enne 30. juunit 2005 turuhinnaga äriühingule, kellega tal ei olnud õiguslikku seost, ning tegi seda läbipaistva ja avatud menetluse teel.
- (49) SNCFi väidete kohaselt olid ülekandmistehingud lahutamatud ja samaaegsed. Komisjon ei või seega viidata nende kunstlikule lahutamisele.
- (50) Ta on seisukohal, et negatiivse hinna puhul on täidetud turumajanduse tingimustes tegutseva erainvestori põhimõte, kui võõrandamise kulu on madalam likvideerimise kulust, mida kannab riik kui aktsionär, ja esitab üksik- asjalikud märkused selle tõendamiseks.
- (51) Viimasena rõhutab ta, et 41 miljoni euro suuruse abi tagasimaksmise kohustus kanti Sernam SA likvideerimisel kohustiste alla.
- 2.6.2.2. Butler Capital Partners märkused
- (52) BCP täpsustab esmalt oma sekkumist Sernam Xpressi kapitali.
- (53) Teiseks kirjeldab BCP täpsemalt äriühingu Coulonge tagasiostmise eesmärki.
- (54) Kolmandaks vaidlustab BCP selle, et Sernam Xpressil oli pärast 57 miljoni euro ja 2 miljoni euro suurust rekapiitaliseerimist likviidsete vahendite ülejääk. BCP pidi likviid-suspositsiooni tõstmiseks vastuvõetavale tasemele tegema 6 miljoni euro suuruse kapitalisisendi, võttes arvesse finantskaotust.
- (55) Neljandaks vaidlustab BCP selle, et 41 miljoni euro suuruse abi kasum kanti äriühingule Sernam Xpress. BCP hinnangul on selline olukord võimalik üksnes juhul, kui oleks tõendatud, et Sernam SA tegevuse ülekandmine ei toimunud turuhinnaga. BCP sõnul toimus ülekandmine avatud, läbipaistva ja mittediskrimineeriva menetluse kaudu. BCP tuletab ka meelde, et ülekandmise protsessiga kaasnes ekspordihinnang.

(56) Sernami üle kontrolli omandamise tagajärgedega seoses analüüsib BCP kapitali suurendamist müügina ja on seisukohal, et vastavalt Banksi⁽¹⁴⁾ ja SMI⁽¹⁵⁾ kohtuotsustele ei kandu hüpoteeetilise abi tagasinõudmine üle äriühingule Financière Sernam ega tema tütarettevõtjale Sernam Xpress.

2.7. PRANTSUSMAA MÄRKUSED

2.7.1. Otsuse Sernam 2 täitmise kohta

2.7.1.1. Müügi puhul tähtjast kinnipidamise kohta

(57) Prantsusmaa ametiasutused on arvamisel, et ostja jaoks juriidiliselt siduv äriühingu ülevõtmise pakkumine tehti 30. juunil 2005 ja SNCF võttis selle samal päeval vastu, mis muutis Prantsuse lepinguõiguse kohaselt kokkuleppe tagasivõtmatuks.

2.7.1.2. Müügihinna kohta

(58) Prantsusmaa ametiasutused on seisukohal, et otsusega Sernam 2 ei keelatud negatiivse hinnaga müüki ning et kohtupraktika kohaselt võib see endast kujutada turuhinda.

(59) Varad müüdi 57 miljoni euro suuruse negatiivse hinnaga, mis vastas summale, millega SNCF rekapiitalseeris äriühingu Sernam SA. See hind oli parem, kui esialgu tehtud ligikaudsed pakkumised, ning tegemist oli ainsa siduva pakkumisega, mida lepinguga SNCFile pakuti. Seda kinnitasid mitmed sõltumatud eksperdid (ABN Amro, Oddo Corporate Finance/Paul Hastings ja la Commission des Participations et Transferts).

(60) Prantsusmaa ametiasutuste sõnul oli eelnevalt SNCFi teostatud rekapiitalseerimine lihtsalt üks toimimisvõimalus. Komisjon ei saa seetõttu Sernami varade turuväärtuse vaidlustamiseks viidata rekapiitalseerimisele, isegi kui turuhinna olemasolu välistas negatiivse hinna puhul igasuguse kvalifitseerimise abina.

2.7.1.3. Varade müügi kohta

(61) Vastusena komisjoni analüüsile, mille kohaselt Sernam SA tegevuse ülekandmine äriühingule Financière Sernam toimus kahe järjestikuse tehingu kaudu, st: 1) kontsernisene varade ülekandmine äriühingult Sernam SA äriühingule Sernam Xpress (sel ajal 100 % Sernam SA tütarettevõtja), 2) äriühingu Sernam Xpress müük äriühingule Financière Sernam, mis kujutas endast aktsiate müüki (*share deal*) ning mitte varade müüki, on

Prantsusmaa ametiasutused seisukohal, et tegemist on kunstliku ja põhjendamatu lahutamiselega.

(62) Esiteks vastasid ülekandmise tehingud nn kapitalisendi ja võõrandamise tehingule, mida viidi ellu rekapiitalseerimise abil, st tegemist oli lahutamatu tehinguga, mis tehti kahel põhjusel: 1) Prantsuse õiguse kohaselt ei olnud võimalik varasid müüa negatiivse hinnaga ja 2) tuli tagada, et ülevõtjal ei ole juriidilist seost SNCFiga.

(63) Võttes arvesse majanduslikku olukorda – ettevõtja teenis püsivalt kahjumit (võõrandamisele eelneva nelja eelarveaasta jooksul kogunenud kahjum oli 309,2 miljonit eurot) –, olid Sernam SA varad üldise negatiivse väärtusega.

(64) Selleks et täita Prantsuse õiguses esinevat nõuet, mille kohaselt ei tohi müük toimuda negatiivse hinnaga, ning tagada võõrandamise majanduslik erapooletus, kasutati võõrandatavate varade negatiivse väärtuse puhul järgmist tava: 1) ostja makstav hind on sümboolne, 2) kehtestada tuleb mehhanism, mille eesmärk on ostjale kahjude hüvitamine (kas müüja osalemine kapitali suurendamises enne võõrandamist või kustutab müüja võlanõuded, mis võõrandataval äriühingul olid).

(65) Selleks et vältida olukorda, kus Sernam SA võlausaldajad seavad kahtluse alla tehingu kehtivuse või kasutavad vastuväite esitamise õigust, tuli varade paketti liita kohustistega, mis olid vajalikud äriühingu Sernam tegevuse jätkamiseks. Lihtsalt varade müük ei oleks võimaldanud nende kohustiste liitmist.

(66) Seega tuli kasutada varade osalist ülekandmist, mis tuleneb Prantsusmaa äriseadustiku artiklites L236-16 kuni L236-21 sätestatud ettevõtete osadeks jagamise korrast. Sellega seoses täpsustavad Prantsusmaa ametiasutused, et varade ülekandmine oli samaväärne müügiga, kuna tegemist oli samuti omandiõiguse ülekandmisega, mille eest tasuti kapitalisendi saanud äriühingu emitentidele väärtpaperitega.

(67) Kuna vastavalt otsuse Sernam 2 artikli 3 lõikele 2 ei võinud soetajal olla õiguslikku seost SNCFiga, siis ei olnud võimalik varasid otse paketina üle kanda äriühingule Financière Sernam, sest sel juhul oleks äriühingust Sernam SA saanud ülekandmise tõttu automaatselt äriühingu Financière Sernam aktsionär. See selgitab varade osalist ülekandmist äriühingule Sernam Xpress ning seejärel Sernam Xpressi võõrandamist äriühingule Financière Sernam.

⁽¹⁴⁾ Euroopa Kohtu 20. septembri 2001. aasta otsus kohtuasjas C-390/98: Banks (EKL 2001, lk 16117).

⁽¹⁵⁾ Euroopa Kohtu 29. aprilli 2004. aasta otsus kohtuasjas C-277/00: Saksamaa vs. komisjon (EKL 2004, lk I-3925).

(68) Prantsusmaa ametiasutuste sõnul ei kujuta varade osaline üleminek mingil juhul kontsernisest ülekandmist, sest Sernam Xpress on nn riulifirma, keda on kasutatud äriühingu Sernam SA varade pakatina paigutamiseks ainsal eesmärgil võimaldada nende ühel ajal võõrandamist soetajale – äriühingule Financière Sernam –, mitte aga emattevõtja tegevuse jätkamiseks. Need varad paigutati hoiule ja kanti äriühingule Sernam Xpress üle turuhinnaga, et tehing realiseerida. Vara ülekandmisega kaasnes igal juhul omandiõiguse ülekandmine, mille jaoks Sernam Xpress emiteeris osa 100eurosest nimiväärtusest. Prantsusmaa ametiasutuste sõnul näitab see meede endast varade ja kohustiste tegelikku väärtust pärast 57 miljoni euro suurust rekapiitalseerimist.

(69) Prantsusmaa ametiasutused on lisanud menetluse algatamise otsusele vastuseks esitatud tähelepanekutele õigus-teaduste professori Nicolas Molfessis'i arvamuse, kelle sõnul: „[P]rantsuse õiguse [...] kohaselt ei olnud SNCFil võimalik kanda äriühingu Sernam varasid pakatina otse üle äriühingule Financière Sernam; kohaldatavate õigus-normide põhjal oli SNCFil kohustus kasutada ülekandmise ja võõrandamise tehingut, et täita komisjoni kehtestatud piiranguid:

— kuna Prantsuse õiguses ei ole negatiivse hinnaga müümise mõistet, ei olnud tehingut võimalik teostada turuhinnaga – nagu komisjon nõudis – ilma eelneva rekapiitalseerimiseta;

— Prantsuse õiguses ei ole võla ülekandmise mõistet ning seades lepingu ülekandmise tingimuseks kõikide lepingupoolte eelneva kokkuleppele, mida on tegelikuses võimatu saavutada, eeldas tegevuse jätkamiseks vajalik põhitegevusega seotud kohustiste ülekandmine varade osalise ülekandmise meetodi kasutamist, et kõnealune takistus ületada. Varade osalise ülekandmise meetodi kasutamine nõudis ettevõtja Sernam Xpress kasutamist vaheastmena, et pidada kinni komisjoni esitatud tingimusest, mille kohaselt ei tohi olla õiguslikku seost võõrandaja ja ülevõtja vahel.

Äriühingu Sernam rakendatud skeemi tuleb käsitada varade pakatina võõrandamisena:

— ülekandmise ja võõrandamise tehingut, mis on praktikas hästi tuntud, on kassatsioonikohus alati käsitlenud varade võõrandamisena, juhul kui on ilmne, et kaks toimingut on lahutamatud; viimaste puhul oli lõppkokkuvõttes tegemist varade ülekandmisega;

— kahtlemata iseloomustab käesolevat juhtu lahutamatus; osaliste vahel allkirjastatud eri lepingutest nähtub väga selgelt tahe käsitada eri toimingud vastastikku sõltuvatena ning et ainus lõppeesmärk on Sernami varade ülekandmine äriühingule Financière Sernam.”

(70) Prantsusmaa ametiasutuste sõnul müüdi Sernam SA varad pakatina äriühingule, kellel ei ole õiguslikku seost SNCFiga, ning tehti seda turuhinnale vastava hinnaga pärast avatud, läbipaistva, tingimusteta ja mittediskrimineeriva hankemenetluse raames peetud võõrandamist käsitlevaid läbirääkimisi vastavalt otsuse Sernam 2 artikli 3 lõikele 2.

2.7.1.4. Valikumenetluse avatud ja läbipaistva laadi kohta

(71) Prantsusmaa ametiasutuste jaoks on sisuliselt vale väide, mille kohaselt ei viidanud Sernam SA varade võimalikele soetajatele edastatud toimikus Sernam Xpressi, vaid Sernam SA varade müügile. Lisaks ei tähendanud avatud, läbipaistva ja mittediskrimineeriva hankemenetluse nõue uue hankemenetluse korraldamist pärast rekapiitalseerimist, sest sel on üksnes otsene mõju hankemenetlusele ja sellest tulenevale negatiivsele hinnale.

2.7.1.5. Õiguspärase ootuse kohta

(72) Prantsusmaa ametiasutused on seisukohal, et nähes sõnaselgelt ette võimaluse võõrandada äriühingu Sernam varad pakatina, tekitas otsus Sernam 2 SNCFi juhatuses kui Prantsusmaa ametiasutustes põhjendatud lootuse seoses asjaoluga, et neil oli lubatud sellisel viisil tegutseda. Riigiabi käsitleva uurimismenetluse algatamisel eirati seega õiguspärasest ootusest, mis Prantsusmaa ametiasutustel oli otsuse Sernam 2 põhjal, ning seda enam, et nad tegutsesid komisjoni suhtes täiesti läbipaistvalt, edastades talle kõik vajalikud selgitused võõrandamise meetodi kohta.

2.7.2. Äriühingult Sernam SA äriühingule Sernam Xpress üle kantud varade ja kohustiste hindamisel tehtud väidetavate manipulatsioonide kohta

(73) Seoses väidetavate manipulatsioonidega väärtuse hindamisel lükkavad Prantsusmaa ametiasutused esmalt tagasi 22 miljoni suuruse väärtuskärpe varade hindamisel. Võõrandamisele järgneva varade osalise ülekandmise tehingu suhtes kohaldatavate raamatupidamiseeskirjade kohaselt ei tulnud hinnata bilansilist netoväärtust, nagu väidab esimene kaebuse esitaja, vaid tegelike varade ja

kohustiste väärtust. Neid väärtusi hinnati turuhinna või sõltumatute ekspertide hinnangute põhjal. Kehtivaid raamatupidamiseeskirju kohaldati ka edasilükatud maksustamisest tulenevate soodustuste väärtuse hindamisel. Kaubamärgiportfelli hindamisel põhineti Euroopa Komisjoni hinnangul, mis tehti 23. mai 2001. aastal, mil SNCF tegi kapitalisisendi äriühingusse SCS Sernam.

- (74) Kohustiste väärtuse hindamise osas on Prantsuse ametiasutused seisukohal, et üle kanti üksnes kapitalisisendi saanud äriühingu tegevuse jätkamiseks vajalikud kohustised. Lisaks vastas negatiivse firmaväärtuse hindamine üksnes raamatupidamisarvestusse kantud 57 miljoni euro suurusele negatiivsele turuväärtusele.

2.7.3. Äriühingult Sernam Xpress 41 miljoni euro suuruse abi sissenõudmise kohustuse puudumise kohta

- (75) Prantsusmaa ametiasutused märgivad, et aktsiate müümise (*share deal*) ja varade omandamise (*asset deal*) eristamine, millele tuginesid komisjoni väited kohtuasjades SMI⁽¹⁶⁾ ja CDA,⁽¹⁷⁾ ei ole kõnealusel juhul asjakohane.

2.7.3.1. Tehingu kontsernisiseseks ülekandeks ja aktsiate müümiseks lahutamise kohta

- (76) Põhjendustes 61–70 kirjeldatud põhjustel on Prantsusmaa ametiasutused seisukohal, et Sernam SA tegevuse äriühingule Financière Sernam ülekandmine ei kujuta endast kontsernisisest ülekandmist ja sejärel aktsiate müümist (*share deal*), vaid varade võõrandamist kolmandale isikule.

- (77) Lisaks märgivad nad, et äriühingu Sernam Xpress turuhinnas oleks kindlasti arvesse võetud 41 miljoni euro suuruse võla olemasolu, kui abi oleks olnud üle kantud. Sellisel juhul oleks negatiivne hind olnud 98 miljonit eurot (57 + 41). Negatiivne makstud hind ehk hind, mida Financière Sernam tegelikkuses sai, oli vaid 57 miljonit eurot. Seega säästis müüja 41 miljonit eurot, aga just temale jäi seega abist saadav majanduskasu. Nad viitavad sellega seoses Banksi kohtuotsusele⁽¹⁸⁾.

2.7.3.2. CDA ja SMI kohtuotsuste tingimuste täitmise kohta

- (78) Prantsusmaa ametiasutused märgivad, et Euroopa Kohus on oma CDA kohtuotsuses seisukohal, et asjaolu, et CDA

jätkas abi saavate ettevõtjate tegevust, ei tõenda iseenesest tagastamiskorralduse tagajärgedest kõrvalehoidmise tahet⁽¹⁹⁾.

- (79) Euroopa Kohus täpsustas, et tagastamiskorralduse tagajärgedest kõrvalehoidmise tahet ei olnud, kuna CDA maksis äriühingu LCA vara ülevõtmisel turuhinnale vastavat hinda⁽²⁰⁾.

- (80) Prantsusmaa ametiasutuste väitel ei kantud tehinguga, millega Sernam Xpress omandas omandiõiguse Sernam SA varade ja osaliselt kohustiste üle nende turuhinnaga, äriühingule Sernam Xpress tegelikult üle 41 miljoni euro suurusest abist tulenevalt eelist. Lisaks ei saa komisjon viidata asjaolule, et pärast vara tagasiostmist oli Sernam SA nn tühi kest, kellelt ei ole võimalik tagasi nõuda siseturuga kokkusobimatuks kuulutatud abi. Sellise juba CDA kohtuotsuses esitatud väite lükkas Euroopa Kohus tagasi⁽²¹⁾.

- (81) Prantsusmaa ametiasutused rõhutavad, et Sernam SA varade pakettina võõrandamine oli võimalus, mille nägi sõnaselgelt ette komisjon. Asjaolu, et SNCF müüs äriühingu Sernam varad turuhinnaga äriühingule läbi paistva ja avatud menetluse teel, ei saa mingil juhul käsitada kõrvalehoidmisena.

- (82) Seda enam, et komisjon ise oli arvamusel, et selline kõrvalehoidmine oli välistatud, „kui abisaajaks olnud äriühingu vara terviklik üleminek toimub turuhinnaga ja menetluses, mis ei ole tingimuslik ja on avatud kõikidele selle äriühingu konkurentidele”⁽²²⁾.

- (83) Seoses komisjoni väitega,⁽²³⁾ mille kohaselt ei võimaldanud tehing üksnes varasid hoistada, nagu on lubatud CDA kohtuotsuses, vaid võimaldas ka luua struktuuri, et rahastada uusi investeeringuid nagu äriühingu Coulonge tagasiostmine, tuleb nentida, et äriühing Sernam Xpress omandas äriühingu Coulonge Services samal ajal, kui BCP

⁽¹⁶⁾ Eespool leheküljel 15 joonealuses märkuses viidatud otsus kohtuasjas Saksamaa vs. komisjon.

⁽¹⁷⁾ Üldkohtu 19. oktoobri 2005. aasta otsus kohtuasjas T-324/00: CDA Datenträger Albrechts vs. Komisjon (EKL 2005, lk II-4309).

⁽¹⁸⁾ Joonealuses märkuses 14 viidatud otsus kohtuasjas Banks, punkt 78.

⁽¹⁹⁾ Joonealuses märkuses 17 viidatud otsus kohtuasjas CDA Datenträger Albrechts vs. komisjon, punkt 98.

⁽²⁰⁾ Joonealuses märkuses 17 viidatud otsus kohtuasjas CDA Datenträger Albrechts vs. komisjon, punkt 99.

⁽²¹⁾ Joonealuses märkuses 17 viidatud otsus kohtuasjas CDA Datenträger Albrechts vs. komisjon, punkt 100.

⁽²²⁾ Joonealuses märkuses 15 viidatud otsus kohtuasjas Saksamaa vs. komisjon, punkt 70; joonealuses märkuses 17 viidatud otsus kohtuasjas CDA Datenträger Albrechts vs. komisjon, punkt 73.

⁽²³⁾ Vt menetluse algatamise otsuse põhjendus 128.

võttis üle äriühingu Sernam Xpress, ning et Sernam Xpress võis äriühingu Coulogne omandamise teoks tegemisel tugineda uutele rahalistele vahenditele, mille sisestas BCP, kui see Sernam Xpressi üle võttis.

- (84) Seega on vastupidiiselt komisjoni väljendatud kahtlustele täidetud ka see kriteerium, mida Prantsusmaa ametiasutused peavad CDA kohtuotsuse nn kolmandaks kriteeriumiks.

2.7.4. Äriühingule Sernam Xpress ja/või äriühingule Financière Sernam suunatud uue abi kohta

- (85) 21. juuli 2005. aasta läbirääkimiste protokollis esineva uue abi (SNCF rekapitalizeerib äriühingut Sernam SA 57 miljoni euro ulatuses; SNCFi antud garantiid äriühingule Financière Sernam; lepingust taganemise klausel) kohta leiavad Prantsusmaa ametiasutused, et kuna müük toimus turuhinnaga avaliku ja läbipaistva hankemenetluse teel ning likvideerimiskulust madalama kuluga, siis ei olnud tegemist abiga.
- (86) Lisaks oli äriühingu Financière Sernam esitatud negatiivne hind kooskõlas sõltumatute ekspertide hinnanguga.
- (87) Prantsusmaa ametiasutused täpsustavad, et lepingust taganemise klausel lisati 21. juuli 2005. aasta läbirääkimiste protokollis äriühingu Financière Sernam nõudel ning üksnes tema kaitsmiseks komisjoni negatiivse otsuse vastu. Prantsusmaa ametiasutuste sõnul ei olnud sellist liiki klausli puudumisel võõrandamine võimalik ning nad väidavad, et komisjon ei seadnud sellist klauslit kahtluse alla ühe eelmise juhtumi puhul⁽²⁴⁾.

3. KOMISJONI HINNANG

3.1. SERNAM 2 OTSUSE ARTIKLI 3 PÕHJENDUSE MEELDE-TULETAMINE

- (88) Komisjon tuletab esmalt meelde, et käesolev menetlus algatati vastavalt nõukogu 22. märtsi 1999. aasta määruse (EÜ) nr 659/1999 (millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks)⁽²⁵⁾ artiklile 16, sest komisjonil olid andmed, et Prantsusmaa oli kuritarvitanud otsuses Sernam 2 sätestatud tingimustel lubatud abi ning teinud seda pärast otsuses Sernam 1 sätestatud tingimustel lubatud abi kuritarvitamist.

⁽²⁴⁾ 8. juuli 2008. aasta otsus meetmete kohta, mida Prantsusmaa on rakendanud ettevõtte Société Nationale Maritime Corse-Méditerranée (SNCM) kasuks (ELT L 225, 27.8.2009, lk 180).

⁽²⁵⁾ EÜT L 83, 27.3.1999, lk 1.

- (89) Komisjon on seisukohal, et tuleb meelde tuletada otsuse Sernam 2 artiklis 3 sätestatud tingimuste kehtestamise põhjused⁽²⁶⁾:

„[...] arvestades eespool täheldatud abi kuritarvituslikku rakendamist ja ümberkorraldamiskava kestuse pikendamist, hindab komisjon, et Sernam peab andma erilise vastumeetme, tõmbudes kestvalt tagasi põhimõtteliselt ületootlusega turusegmentidelt, selleks et oleks võimalik õigustada ühe osa kõnealuse abi heakskiitmist.

Riigiabi andmine struktuurilise ületootluse või koguni languse olukorras olevatel turgudel vahetuks tagajärjeks oleks nimelt võimaldada ühel ettevõttel, kes oleks pidanud oma tegevuse lõpetama avaldunud raskuste tõttu, hõivata kunstlikult äärmiselt suure nõudlusega turuosi konkureerivate ja rahaliselt elujõuliste ettevõtete arvelt. Ka tuleb vältida, et abil oleks ebasoovitav mõju tõrjuda suure nõudlusega turult rahaliselt elujõulisi ettevõtteid selliste ettevõtete kasuks, mis ei ole võimelised oma vahenditega ellu jääma.

Selles mõttes hindab komisjon, et Sernam peab oma tegevuse kestvalt lõpetama nendel ületootlusega turusegmentidel, antud juhul maanteid mööda lähetatava tavalise ühendvedude/kiirsaadetiste turul.

Kuigi Sernam on sellist tagasitõmbumist juba alustanud, hindab komisjon, et see ei ole piisav ning peab jätkuma. Sellepärast peab ta vajalikuks kehtestada tingimused, mis a) võimaldavad Sernam'il jätkata oma arengut uuendusliku mitmekesistamise suunas arendatava turusegmenti suunas (mis ei ole seega ületootlusega) ja b) võimaldavad asendada stagneerunud või languses olevate ületootlusega turusegmentidel Sernam'i teenuseid teiste ettevõtjate teenustega (mille tulemuseks on Sernam'i turuosade vabastamine nendel segmentidel).

[...]

Komisjon meenutab ka, et Prantsusmaa ametiasutuste kavandatud Sernam'i tervikuna müügi korral (aktivad ja passivad) tuleb igal juhul kohaldada otsuse tingimusi (Sernam'i maanteetegevuse ülevõtmine teiste ettevõtete poolt ja Sernam'i tegevuse mitmekesistamine raudteevõrkude suunas). Seevastu, kui Sernam peaks müüma oma aktivad „paketina”, meenutab komisjon, et neid kahte eespool nimetatud tingimust ettevõtte ümberkorraldamise kohta ei kohaldata, kuna Sernam ei ole

⁽²⁶⁾ Otsuse Sernam 2 põhjendused 208–217.

enam tegev oma praeguses õiguslikus vormis ning on selleks ajaks vabastanud oma turuosad sõltumatu ostja kasuks (kes võib de facto jätkata tema tegevust Sernam'i aktivatega)."

(90) Otsuses Sernam 2 on Sernam SA jaoks seega ette nähtud kaks eri müügistsenaariumi: Sernam SA müük tervikuna (varad ja kohustised), ning üksnes varade müük. Esimese võimaluse puhul kehtivad varad ja kohustised omandava äriühingu suhtes otsuse Sernam 2 artikli 3 lõikes 1 sätestatud tingimused. Teisel juhul need tingimused ei kehti.

(91) Lisaks tuleks meelde tuletada laiemat konteksti, milles on tehtud komisjoni otsused Sernam 1 ja Sernam 2. Pidevalt puudujäägis olev äriühing Sernam SA sai riigilt tegevusabi, mida talle andis emattevõtja SNCF ning mis oli vajalik äriühingu säilimiseks.

(92) Tuli lõpetada sellise äriühingu kunstlik elushoidmine, mis hõlvas põhjendamatult turuosi, kuid ei olnud konkurentsivõimeline. Sellest tulenevalt pidi riik ühest küljest lõpetama äriühingu Sernam SA rahastamise ning teisest küljest tuli lõpetada rahastamisega tekitatud konkurentsimoonutused või võtta tasakaalustavaid meetmeid. Seega tuli tagasi nõuda 41 miljoni euro suurune ebaseaduslik ühisturuga kokkusobimatu abi, mida anti äriühingule Sernam ajavahemikus 2001–2004, ning vastumeetmena 503 miljoni euro suurusele ümberkorraldusabile tuli peatada tasakaalustavad meetmed, et vabastada turuosa.

(93) Komisjon nendib esmalt, et viis, kuidas Prantsusmaa kavatses jõustada 2004. aasta otsust, läheb otseselt lahku selles sätestatud eesmärkidest. Tegelikult jätkasid Prantsusmaa ametiasutused tegevusabi andmist kõnealuse otsuse rakendamise varjus ning olid sunnitud säilitama äriühingu majandusliku järjepidevuse, vabastamata turuosi ja püüdes hoopiski tugevdada selle konkurentsipositsiooni.

(94) Praeguses etapis on vaja süstemaatiliselt uurida vahendeid, mida Prantsusmaa ametiasutused kasutasid eesmärkide saavutamiseks.

3.2. OTSUSEGA SERNAM 2 LUBATUD ABI KURITARVITAMINE

(95) Prantsusmaa ametiasutused kinnitavad, et otsuse Sernam 2 artikli 3 lõikes 1 esitatud tingimused ei olnud täidetud. Seega saab komisjon piirduda selle kontrollimisega, kas otsuse Sernam 2 artikli 3 lõikes 2 esitatud tingimused on täidetud. Meeldetuletusena esitatakse selle lõike sõnastus, mis on järgmine:

„Kui Sernam müüb oma aktivad pakettina ajavahemikus praegusest kuni 30. juunini 2005 turuhinnaga ühele äriühingule, kellel ei ole õiguslikku seost SNCFiga, läbipaistva ja avatud menetluse teel, siis lõike 1 tingimusi ei kohaldata.”

(96) Nagu alljärgnevalt tõendatud, ei ole Prantsusmaa neid tingimusi täitnud.

3.2.1. Tegevust ei kantud üle 30. juuniks 2005

(97) Prantsusmaa ametiasutuste ja esimese kaebuse esitaja märkustest nähtub, et 30. juunil 2005 kiitis SNCFi juhatus põhimõtteliselt heaks üksnes äriühingu Financière Sernam siduva pakkumise. Läbirääkimiste protokoll, mis kohustas kõiki osalisi tehingut teostama, allkirjastati aga alles 21. juulil 2005 ning ülekanndmise eri toimingud teostati alles 17. oktoobril 2005.

(98) Komisjon järeldeb sellest, et Sernam SA tegevuse ülekanndmine äriühingule Financière Sernam ei toimunud hiljemalt 30. juunil 2005, mis oli aga vajalik otsusega Sernam 2 sätestatud tingimuse täitmiseks. Ainuüksi sellest piisab järeldamaks, et Prantsusmaa kuritarvitas abi, mille saamise tingimuseks oli otsuse Sernam 2 täitmine.

3.2.2. Tegevuse ülekanndmine ei kujuta endast müüki ⁽²⁷⁾

(99) Müügileping ELi liikmesriikide õiguskorras tugineb Rooma õiguses väljaarendatud põhimõtetele (*emptio venditio*). Müük seisneb vara omandiõiguse ülekanndmises teatava hinna maksmise vastu. Hind peab olema positiivne, nagu rõhutab Prantsusmaa valitsus Prantsuse õiguse kohta.

(100) Tehing, mille puhul isik, kes tahab vara või varade omandiõigust üle kanda, pakub raha isikule, kes vara üle võtab, ei kujuta endast müüki, vaid teistsugust liiki lepingut.

(101) Käesoleval juhul maksis SNCF rekapiitaliseerimise käigus 59 miljonit eurot, millest 57 miljonit äriühingule Sernam SA, 2 miljonit äriühingule Sernam Xpress, ning andis äriühingule Financière Sernam erinevaid garantiisid. Äriühingu Financière Sernam 2 miljoni euro suuruse makse tegemine SNCFile ja Sernam SA-le tühistab Sernam Xpressi rekapiitaliseerimise, aga mitte tehingu teisi osi. Seega ei või SNCFi ja Financière Sernami vahel

⁽²⁷⁾ Komisjon rõhutab, et küsimus, kas lepingut võib käsitleda müügina, ei sõltu küsimusest, kas lepingu sõlmimine vastab eraettevõtja käitumisele.

sõlmitud lepingut käsitleda müügilepinguna. Seda ei vaidlusta ka Prantsusmaa ametiasutused, kes selgitavad, et Sernam SA eri toimingute ülekandmine Financière Sernamile ei kujuta endast müüki, sest Prantsuse õiguse kohaselt ei olnud neil võimalik teostada sellise tulemusega müüki.

- (102) Komisjon järeltab, et SNCFi ja Financière Sernam vahel sõlmitud leping ei kujuta endast müüki. Just sel põhjusel ei ole järgitud otsuse Sernam 2 artikli 3 lõiget 2, sest müüki ei toimunud. Sellest järelduvalt kuritarvitas Prantsusmaa abi, mille saamise tingimuseks oli otsuse Sernam 2 täitmine.

3.2.3. Tegevuse ülekandmine ei kujuta endast varade müüki, vaid Sernam SA tervikuna ülekandmist (varad ja kohustised)

- (103) Isegi kui käsitada tegevuse ülekandmist äriühingult Sernam SA äriühingule Financière Sernam müügina, on otsuse Sernam 2 artikli 3 lõike 2 eeltingimuseks see, et müük hõlmab üksnes varasid ja mitte äriühingut Sernam SA tervikuna (varad ja kohustised). See tuleneb otsuse Sernam 2 põhjendusest 217, mis on esitatud käesoleva otsuse põhjenduses 89.
- (104) Nagu väidetud jaotises 2.4, kasutas SNCF Sernam SA tegevuse ülekandmisel äriühingule Financière Sernam äriühingule Sernam SA 100 % kuuluvat tütarettevõtjat, kandes sellele üle Sernam SA varad ja kohustised, välja arvatud teatavad võlad emaettevõtjale SNCF. Enne seda ülekannet oli SNCF rekapiitalizeerinud äriühingu Sernam SA 57 miljoni euro ulatuses ning need uued rahalised vahendid lisati ülekantud varadele. Pärast ülekannet rekapiitalizeeris SNCF omakorda äriühingu Sernam Xpress 2 miljoni euro ulatuses. Sernam Xpressi aktsiad müüdi seejärel äriühingule Financière Sernam sama summa (2 miljoni euro) eest.
- (105) Nagu viidatud jaotises 2.7.1.3, õigustavad Prantsusmaa ametiasutused seda tehingut Prantsuse õiguse ja otsusest Sernam 2 tuleneva kahekordse piiranguga.
- (106) Nad märgivad, et tehingu üldine tulemus on samaväärne varade müügiga. Seega peab see olema võrreldav Sernam SA varade paketina müügiga vastavalt otsuse Sernam 2 artikli 3 lõikele 2.
- (107) Komisjon jõudis erinevale järeldusele kahel põhjusel.

3.2.3.1. Ülekandmine hõlmab varade ja kohustite ülekandmist paketina ülekandmist kontsernisiseselt ning sellele järgneb need üle võtnud tütarettevõtja aktsiate müük (*share deal*)

- (108) SNCFi teostatud tehing võimaldas äriühingul Financière Sernam omandada Sernam Xpressi aktsiad ja seega teostada aktsiate müügi (*share deal*).
- (109) Esmalt tegi SNCF toimingut, mille puhul Prantsusmaa ametiasutuste sõnul on Prantsuse õiguse kohaselt tegemist nn varade (tegelikkuses varade ja kohustuste) osalise ülekandmisega. Siiski ei saa seda tehingut isegi eraldi analüüsituna liigitada varade müügiks kolmandale isikule. See toimus 57 miljoni euro suuruse negatiivse hinnaga ja seega ei ole tegemist müügiga (vt jaotis 3.2.2). Lisaks ei hõlma see üksnes varasid, vaid ka kõiki kohustisi, välja arvatud Sernam SA teatavad võlad emaettevõtjale SNCF. Tegemist oli seega Sernam SA tervikuna ülekandmisega (varad ja kohustised), ning mitte üksnes varade müügiga (vt ka jaotis 3.2.3.2).
- (110) Ülekandmine toimus 100 % oma valduses olevale tütarettevõtjale, äriühingule Sernam Xpress, kes oli eriotstarbeline majandusüksus ning loodud selleks, et võtta üle Sernam SA varad ja kohustised ainsa eesmärgiga müüa need tagasi äriühingule Financière Sernam. Ülekandmine ei toimunud seega kolmandast isikust ja SNCFist sõltumatule ettevõtjale.
- (111) Teiseks müüdi Sernam Xpressi aktsiad äriühingule Financière Sernam, mille puhul ei olnud samuti tegemist varade müügiga kolmandale isikule, vaid aktsiate ülekandmisega või aktsiate müügiga (*share deal*) ning seega ettevõtja tervikuna ülekandmisega.
- (112) Seega ei ole kummagi SNCFi tehingu puhul tegemist Sernam SA varade paketina müügiga äriühingule, kellel ei ole õiguslikku seost SNCFiga, ning otsuse Sernam 2 artikli 3 lõikes 2 esitatud tingimused ei ole täidetud.
- 3.2.3.2. Ülekandmine ei piirdu varadega, vaid hõlmab äriühingut Sernam SA tervikuna (varad ja kohustised)
- (113) Otsuse Sernam 2 põhjenduses 217, mida on nimetatud käesoleva otsuse põhjenduses 89, on selgelt eristatud varade müüki ja Sernam SA müüki tervikuna (varad ja kohustised). Sellest põhjendusest nähtub selgelt, et kui Prantsusmaa ametiasutused pidid müüma Sernam SA

tervikuna (varad ja kohustised), nagu nad kavatsesid teha otsuse Sernam 2 vastuvõtmise ajal, siis oli neil kohustus täita otsuse Sernam 2 artikli 3 lõikes 1 esitatud tingimusi.

(114) Eri ülekangetoimingute tulemuseks on see, et Financière Sernam omandas Sernam 2 otsuse vastuvõtmisel Sernam Xpressi omandades Sernam SA varad ja kohustised tervikuna, välja arvatud järgmised erandid: ühest küljest suurenesid varad 57 miljoni eurot Sernam SA kasuks ja 2 miljoni eurot Sernam Xpressi kasuks (vt ka käesoleva otsuse jaotis 3.2.4) ning teisest küljest vähenesid kohustised omakapitalilaenu võrra, mida äriühing Sernam SA oli saanud kontsernilt SNCF, lepingu IBM–GPS ülesütle-misest tulenevate kohustiste võrra ning 41 miljoni euro suuruse ühisturuga kokkusobimatu abi tagasimaksmise kohustuse võrra.

(115) Need pidevad tasaarveldused ei saa olematuks teha asja-olu, et Sernam SA varad ja kohustiste põhiosa kanti esmalt üle Sernam Xpressile ja seejärel Financière Serna-mile.

(116) Tegevuse ülekanndmine ei kujuta seega varade müüki, vaid Sernam SA tervikuna (varad ja kohustised) üleminekut, välja arvatud mõned erandid. Ka sel põhjusel ei ole seega otsuse Sernam 2 artikli 3 lõikes 2 esitatud tingimused täidetud.

3.2.4. Ülekanndmine ei piirdunud nende varade müügiga, mida Sernam SA omas otsuse Sernam 2 tegemise ajal, vaid neile lisandus 59 miljonit eurot

(117) Varade osas märgib komisjon, et 59 miljoni euro suurune summa lisati äriühingute Sernam SA ja Sernam Xpress rekapi-taliseerimisega ning et majanduslikus plaanis, võttes arvesse äriühingu Financière Sernam tehtud 2 miljoni suurust makset, lisati rekapi-taliseerimisega 57 miljonit eurot. Selline varade lisamine ei ole lubatud otsuse Sernam 2 artikli 3 lõikega 2.

3.2.5. Tegevuse ülekanndmine ei toimunud läbipaistva ja avatud menetluse teel

(118) Prantsusmaa ametiasutused korraldasid esmalt läbipaistva ja avatud menetluse. SNCF aga ei saanud selle menetluse kaudu ühtegi siduvat pakkumist.

(119) Pärast läbipaistva ja avatud menetluse ebaõnnestumist sõlmiti leping Sernam SA eri tehingute ülekanndmise kohta äriühinguga Financière Sernam. Kuna viimane ei osalenud iseseisvalt läbipaistvas ja avatud pakkumises, ei toimunud tegevuse ülekanndmine läbipaistva ja avatud pakkumise teel.

(120) Seetõttu ei ole täidetud ka otsuse Sernam 2 artikli 3 lõikes 2 esitatud tingimused.

3.2.6. Täidetud ei ole varade müügi lõppeesmärk

(121) Otsuse Sernam 2 põhjenduses 217 on selgitatud varade müügi lõppeesmärki järgmiselt:

„Sernam [...] on selleks ajaks vabastanud oma turuosad sõltumatu ostja kasuks (kes võib de facto jätkata tema tegevust Sernam'i aktiveetega).”

(122) Varade müügi lõppeesmärk oli seega vabastada turuosad ja Sernam SA varad ning võimaldada kolmandal isikul neid varasid kasutada. Varade müügi eesmärk oli seega katkestada Sernam SA majandustegevus.

(123) Äriühingu Sernam SA oli tervikuna omandanud selle juhtkond ning see ühendati hiljem äriühinguks Financière Sernam. Seega on olemas täielik majanduslik järjepidevus, ettevõtja vabastati suurest võlast ning ta sai uusi rahalisi vahendeid 59 miljoni euro ulatuses, millest 57 miljonit jäävad majanduslikult SNCFile. Seetõttu lisaks asjaolule, et rakendatud tehingu puhul ei täidetud otsuse Sernam 2 artikli 3 lõike 2 tingimused, ei võimalda see ka saavutada kõnealuse otsusega taotletud eesmärgi. See viib hoopiski majandusliku üksuse tugevdamiseni, mis võib veelgi süvendada konkurentsimoontusi, mida püüti otsuses sätestatud meetmetega leevendada.

3.2.7. Prantsusmaa esitatud argumendid ei võimalda tõendada otsuse Sernam 2 artikli 3 lõike 2 täitmist

(124) Prantsusmaa väidet, mille kohaselt on tehtud tehingud täies ulatuses samaväärsed varade müügina paketi-na müügina, ei saa heaks kiita. Tegelikult on varade paketi-na müügi esmaseks iseloomustavaks jooneks see, et see ei põhine aktsiate müügil. Seega ei saa komisjon nõustuda väitega, mille kohaselt mitu eri õigustoimingut (varade ja kohustiste osaline ülekanndmine, seejärel aktsiate müük ehk *share deal*) on samaväärsed vastava õigustoiminguga (varade müük), kuna üks tegelikult rakendatud õigustoi-mingutest vastandub uuritud õigustoimingule.

(125) Samuti ei saa õigeks tunnistada väidet, mille kohaselt Sernam SA varade müümine otse äriühingule Financière Sernam ei ole Prantsuse õiguse kohaselt võimalik. Esmalt tuleb meelde tuletada, et otsus Sernam 2 jättis Prantsus-maale selle täitmiseks kaks võimalust. Eeldades, et varasid

ei olnud võimalik müüa, oli Prantsusmaa ametiasutustel siiski võimalus otsus rakendada, järgides otsuse Sernam 2 artikli 3 lõikega 1 ette nähtud võimalust (piirata Sernam SA tegevust üksnes kiirsaadetiste lähetamisega raudtee kaudu, teostada maanteevedu allhanke korras). Teiseks, kui kolmandast isikust võlausaldajad olid tõepoolest vastu negatiivse hinnaga müügile, siis oleks Sernam SA võinud korraldada kõiki võlausaldajaid puudutava menetluse, mille raames võinuks toimuda varade müük.

(126) Kui Prantsusmaa ametiasutustel oli raskuseid otsuse Sernam 2 täitmisel, siis oleksid nad pidanud vastavalt Euroopa Liidu lepingu artikli 4 lõikes 3 sätestatud lojaalse koostöö põhimõttele pöörduma komisjoni poole, et jõuda kokkuleppele teistsugust skeemi hõlmava lahenduse osas. Kuna Prantsusmaa ametiasutused külastasid komisjoni 24. novembril 2004 ning saatsid 21. detsembril 2004 talle ametliku kirja, milles teavitasid varade müügist paketina, jätmata aga esitamata peamised asjaolud, siis tuleb toonitada, et Prantsusmaa ei teavitanud komisjoni selle ümberkorraldamiskava muudatusest, mille komisjon oli Sernam 2 otsuses heaks kiitnud. Raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi käsitlevate ühenduse suuniste⁽²⁸⁾ jaotises 3.2.3 on kinnitatud, et liikmesriik ei või ümberkorraldamiskavast kõrvale kalduda ilma komisjoni sellest teavitamata ja temalt eelnevalt nõusolekut saamata.

(127) Komisjon ei ole seega kunagi andnud oma nõusolekut Sernam SA tegevuse ülekandmiseks äriühingule Financière Sernam, mida Prantsusmaa tegi.

3.2.8. Järeldus: Prantsusmaa ei järginud otsuse Sernam 2 artiklit 3 ning kuritarvitas 503 miljoni euro suurust abi

(128) Kokkuvõtteks on komisjon arvamusel, et otsuse Sernam 2 artiklit 3 ei järgitud. Seega kuritarvitati 503 miljoni euro suurust ümberkorraldamisabi, mida lubati otsusega Sernam 2 teatavatel tingimustel.

3.2.9. 503 miljoni euro suurune abi ei sobi kokku siseturuga

(129) Kuna abisaaja kasutas 503 miljoni euro suurust abi, rikkudes otsust Sernam 2, siis ei sobi see kõnealuse otsuse põhjal kokku siseturuga.

(130) Euroopa Kohtu kohtupraktika kohaselt peab liikmesriik põhjendama abi kokkusobivust siseturuga. Kuna Prant-

susmaa ei ole esitanud abi kokkusobivuse põhjendusi, siis järeldab komisjon, et 503 miljoni euro suurune abi ei sobi kokku siseturuga ning see tuleb tagasi nõuda, lisades sellele alates vahendite käsutusse andmise päevast kogunenud intressi.

(131) Abi tuleb tagasi nõuda nii äriühingult Financière Sernam kui ka tema tütarettevõtjalt Sernam Services ja Aster, kes pärast abi saamist jätkavad praegu Financière Sernami majandustegevust, mida varem teostas Sernam SA (täna-seks likvideeritud) ning seejärel Sernam Xpress (kelle vara võttis Financière Sernam üle vara täieliku ülekandmise kaudu). Tegelikult on põhjust arvata, et esmalt võttis Sernam Xpress kontsernisest tehingu kaudu üle kõik Sernam SA vara ja osa kohustistest. Sernam Xpress jätkab seega Sernam SA majandustegevust (vt ka üksikasjalik teave jaotises 3.3). Seejärel sai vara täieliku ülekandmise tõttu Financière Sernamist äriühingule Sernam Xpress õigusjärglane. Pärast seda jätkasid Financière Sernam ning tema tütarettevõtjad, Sernam Service ja Aster, äriühingute Sernam SA ja Sernam Xpress tegevust ning said seega jätkuvalt kasu esialgselt äriühingule Sernam SA antud 503 miljoni euro suurusest abist.

3.3. 41 MILJONI EURO SUURUSE ABI TAGASINÕUDMINE

(132) 41 miljoni euro suurune abi, mida Prantsusmaa pidi otsuse Sernam 2 abisaajalt tagasi nõudma, kanti Sernam SA likvideerimisel kohustiste alla.

(133) Prantsusmaa ametiasutused on seisukohal, et vastavalt otsuse Sernam 2 artiklile 4 oleks pidanud selle asjaolu tõttu, et Sernam SA tegevus kanti äriühingule Financière Sernam üle nende arvates läbipaistva ja avatud menetluse teel, tagasinõudmise kohustusega hõlmama üksnes äriühingule Sernam SA.

(134) Otsuse Sernam 2 artikkel 4 on sõnastatud järgmiselt:

„Sernam'i osaline või terviklik müük peab toimuma turuhinnaga ning läbipaistva ja kõikidele tema konkurentidele avatud menetluse teel. Nendel tingimustel tuleb 41 miljoni euro suurune abi äriühingul Sernam tagastada, kui see veel eksisteerib.”

(135) Artiklis 4 eristatakse seega Sernam majandustegevuse jätkamist ja katkemist. Tegevuse kadumise korral ei nõuta tagasimaksmist neilt, kes omandasid varad turuhinnaga läbipaistva ja avatud menetluse teel.

⁽²⁸⁾ ELT C 244, 1.10.2004, lk 2.

(136) Komisjon märgib lisaks, et Euroopa Kohus ja Üldkohus peavad oma kohtupraktikas neid tegureid määravaks.

(137) SMI kohtuotsuses⁽²⁹⁾ eristatakse abi saanud tegevuse müügi korral kaht võimalust, st äriühingu aktsiate müük, mille järel abi saanud ettevõtja säilitab oma juriidilise isiku staatuse (*share deal*), ning äriühingu varade osalist või täielikku müüki teisele äriühingule, pärast mida toetatud majandustegevust ei teosta enam sama juriidiline isik (*asset deal*).

(138) Aktsiate müügi ehk *share deal*'i kohta otsustas Euroopa Kohus järgmist⁽³⁰⁾:

„[...] kui äriühing, mis on saanud ebaseaduslikku riigiabi, müüakse turuhinnaga, st kõrgeima hinnaga, mida erainvestor on valmis maksta tavaliste konkurentsitingimuste korral niisuguses olukorras oleva ettevõtte eest, nimelt pärast riigiabi saamist, siis sellisel juhul on abi osa hinnatud turuhinna kohaselt ja arvesse võetud ostuhinnas. Sellistel tingimustel ei saa ostjat pidada võrreldes teiste turuosalistega eelise saanuks (vt selle kohta 20. septembri 2001. aasta otsus kohtuasjas Banks: C-390/98, EKL 2001 lk I-6117, punkt 77).

Antud juhul säilitab äriühing, kellele ebaseaduslikku riigiabi on antud, oma juriidilise isiku staatuse ning jätkab ise riigiabiga toetatud tegevuste elluviimist. Seega saab nimelt see äriühing kõnealuse abiga seotud konkurentsieelise ning seega tuleb seda äriühingut kohustada tagasi maksta abiga võrdne summa. [...]”

(139) Varade omandamise (*asset deal*) kohta väidab Euroopa Kohus järgmist⁽³¹⁾:

„Kindlasti on võimalik, et juhul kui luuakse eraldatud äriühinguid, et jätkata abi saanud ettevõtja tegevust olukorras, kus see ettevõtja on pankrotistunud, võidakse vajaduse korral nõuda asjaomase abi tagasimaksmist ka sellistelt äriühingutelt, kui tehakse kindlaks, et nad saavad tegelikult abi saamisega seotud konkurentsieeliselt jätkuvalt kasu. Sellise juhuga võiks olla tegemist nimelt olukorras, kui need eraldunud äriühingud omandavad likvideeritava äriühingu varad ilma turutingimustele vastavat hinda maksmata või kui

on tehtud kindlaks, et selliste äriühingute loomise tulemusena hiiliti mööda abi tagasimaksmise kohustusest.”

(140) Samasugune eristamine esineb Seleo kohtuotsuses⁽³²⁾. Selles kohtuotsuses kinnitab Euroopa Kohus, et komisjon võib olla sunnitud nõudma, et abi tagastamine ei piirduks ainult esialgse äriühinguga, vaid ulatuks ka äriühingule, mis tagab viimase kestvuse tänu talle üle kantud tootmisvahenditele, kui ülekandmise teatud asjaolud võimaldavad tuvastada majandusliku järjepidevuse kahe ühingu vahel. Euroopa Kohus nõustus ka, et majandusliku järjepidevuse kindlakstegemisel võib asjakohaseks pidada järgmiseid asjaolusid: ülekandmise ese (vara ja kohustised, tööjõu säilitamine, grupeeritud vara), ülekandmise hind, kes on ülevõtva ja algse ettevõtja aktsionärid või omanikud, ülekandmise hetk (pärast uurimise algust, menetluse algatamist või lõplikku otsust) või tehingu majanduslik loogika⁽³³⁾.

(141) Asjakohane on ka märkida, et SMI ja Seleo kohtuasjade puhul toimus varade müük kõiki võlausaldajaid puudutava menetluse kaudu ning kohtuniku järelevalve all. Need hõlmasid üksnes kõiki võlausaldajaid puudutaval menetlusel oleva äriühingu osa varasid. Lisaks ei olnud Euroopa Kohus kindlaks teinud, et need ei vastanud turutingimustele.

(142) Üldkohus analüüsis varade omandamist (*asset deal*) CDA kohtuotsuses⁽³⁴⁾ ning tegi nimelt kindlaks, kas vaadeldud juhul oli andmeid, mis võimaldasid järeldada, et varade osalise müügiga hoiduti kõrvale abi tagasinõudmise korraldusest. Üldkohus oli seisukohal, et vaadeldud juhul ei olnud komisjon sellist tahet kindlaks teinud ning et CDA ei saanud tegelikult abi saamisega seotud konkurentsieeliselt jätkuvalt kasu. Üldkohus tegi sellise järelduse kahe fakti põhjal: müük piirdus varade osaga, mis müüdi paketiina ning selline tegutsemisviis (st paketiina müük) võimaldas saada suurema summa, kui oleks saadud kõnealuseid varasid eraldi müües.

(143) Seetõttu tuleks uurida Sernam SA tegevuse ülekandmist äriühingule Financière Sernam, võttes aluseks Euroopa Kohtu ja Üldkohtu välja töötatud kriteeriumid, et teha kindlaks, kas on asjakohane nõuda tagasimaksmist äriühingult Financière Sernam ning tema tütarettevõtjatelt Sernam Services ja Aster.

⁽²⁹⁾ Joonealuses märkuses 15 viidatud otsus kohtuasjas Saksamaa vs. komisjon.

⁽³⁰⁾ Joonealuses märkuses 15 viidatud otsus kohtuasjas Saksamaa vs. komisjon, punktid 80 ja 81.

⁽³¹⁾ Joonealuses märkuses 15 viidatud otsus kohtuasjas Saksamaa vs. komisjon, punkt 86.

⁽³²⁾ Aktsiate müügi (*share deal*) kohta vaata Euroopa Kohtu 8. mai 2003. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-328/99 ja C-399/00: Itaalia ja SIM 2 Multimedia vs. komisjon; lk I-4035, punkt 83: „on tõsi, et ebaseaduslikku abi saanud äriühingu aktsiate müük aktsionäri poolt kolmandale isikule ei mõjuta abi saanud äriühingul lasuvat abi tagasinõudmise kohustust.” Vara omandamise (*asset deal*) kohta vt sama kohtuotsuse punktid 66–85.

⁽³³⁾ Joonealuses märkuses 32 viidatud otsus kohtuasjades Itaalia ja SIM 2 Multimedia vs. komisjon, punktid 77 ja 78.

⁽³⁴⁾ Joonealuses märkuses 17 viidatud otsus kohtuasjas CDA Datent-räger Albrechts vs. komisjon.

- (144) Seoses kõikide varade ja kohustuste ülekandmisega äriühingult Sernam SA äriühingule Sernam Xpress, välja arvatud kolm rahalist kohustist (omakapitalilaen, mida äriühing Sernam SA oli võtnud kontsernilt SNCF, lepingu IBM–GPS ülesütlemisest tulenev kohustis, ning 41 miljoni euro suuruse ühisturuga kokkusobimatu abi tagasimaksmine), on komisjon arvamusel, et ülekandmine hõlmas äriühingut tervikuna (vt jaotis 3.2.3). Seega on Sernam SA ja Sernam Xpressi vahel olemas majanduslik järjepidevus. See eristab käesolevat juhtumit SMI, Seleco ja CDA kohtuotsuse asjaoludest, sest nende puhul oli tegemist üksnes varade osalise müügiga. Lisaks toimus ülekandmine kontsernisiselt. See toimus pärast seda, kui komisjoni oli teinud lõpliku otsuse nõuda abi tagasi, ning selle ainus majanduslik loogika oli võimaldada Sernam 2 tegevuse jätkumist ilma Sernam 2 otsuse artiklis 3 kehtestatud tingimusi täitmata. Seega on kõik kriteeriumid olemas, et tõendada majanduslikku järjepidevust vastavalt käesolevale otsusele ning Seleco kohtuotsusele.
- (145) Komisjon märgib siiski, et Sernam Xpressi ülekandmine ei toimunud turutingimustel. Sernam Xpressi ülekandmine toimus negatiivse hinnaga ning ei toimunud läbi paistva ja avatud menetluse teel (vt jaotis 3.2.5). 57 miljoni euro suurusele negatiivsele hinnale, mis saadi tegevusabina ja võimaldas katta Sernam Xpressi 2005.–2008. aasta kahjumi, ⁽³⁵⁾ lisandub SNCFi võlanõude kustutamine Sernam SA suhtes summas 38,5 miljonit eurot (vt põhjendus 27). Lõpuks nendib komisjon, et äriühingule Sernam SA jäävateks kohustisteks on võlad kolmandate isikute ning mitte SNCFi ees. 57 miljoni euro suuruse kapitalisüstiga võimaldas SNCF äriühingul Sernam Xpress vähemalt ajavahemikus 2005–2008 oma võlanõuded täielikult täita. Kui aga SNCF oleks müüinud üksnes varad positiivse hinnaga, siis oleks Sernam SA võlad kolmandatele isikutele olnud täidetud üksnes müügist saadud tulu ulatuses. See on veel üks tõend selle kohta, et lepinguline tasakaal SNCFi ja äriühingu Financière Sernam vahel ei vastanud turutingimustele.
- (146) Samuti tuleks märkida, et 57 miljoni euro suurune negatiivne hind on suurem kui edutu hankemenetluse käigus saadud parim pakkumine, milleks oli 56,4 miljoni euro suurune negatiivne hind (teise ringi pakkumine [kandidaat 5]).
- (147) Ülekandmine võimaldas Sernam Xpressil vältida 41 miljoni euro suurust tagasinõudmise korraldust, mis lasus äriühingul Sernam SA, ning võimaldas tal jätkata Sernam SA tegevust ilma abi tagasi maksmata ja otsuse Sernam 2 artikli 3 tingimusi täitmata.
- (148) Neil põhjustel järeldeb komisjon, et Sernam SA tegevuse Sernam Xpressile ülekandmise tõttu sai Sernam Xpress antud abiga seotud konkurentsieelisest jätkuvalt kasu. Kahe äriühingu vahel oli olemas majanduslik järjepidevus ning ülekandmine tähendab äriühingul Sernam SA lasuva abi tagasinõudmise korraldusest kõrvalehoidmist.
- (149) SMI ja Seleco kohtuotsuses on selgitatud, et ebaseaduslikku abi saanud äriühingu aktsiate müük aktsionäri poolt kolmandale isikule ei mõjuta abi saanud äriühingu kohustust abi tagasi maksta. Seetõttu ei vabastanud Sernam Xpressi aktsiate müümine äriühingule Financière Sernam äriühingut Sernam Xpress kohustusest maksta tagasi 41 miljoni euro suurune abi.
- (150) Äriühingute Sernam Xpress ja Financière Sernam ühine misel kandus abi tagasinõudmise kohustus üle äriühingule Financière Sernam. Lisaks jätkasid Financière Sernam ning tema tütaretttevõtjad, Sernam Service ja Aster, äriühingute Sernam SA ja Sernam Xpress tegevust ning nad said jätkuvalt abi esialgselt äriühingule Sernam SA antud 41 miljoni euro suurusest abist.
- (151) Järgmises punktis 3.4 esitatud põhjustel tuleb tagasi lükata Prantsusmaa ametiasutuste argumendid turumajanduse tingimustes tegutseva erainvestori põhimõtte kohaldamise kohta.

3.4. SERNAM XPRESSILE ANTUD UUE ABI KOHTA

- (152) 21. juuli 2005. aasta läbirääkimiste protokollis on esitatud teatav arv meetmeid, mis võivad endast kujutada uut abi (vt põhjendus 36 eespool). Komisjon peab kontrollima, kas need meetmed kujutavad endast uut abi ning kas need võib vajaduse korral kuulutada siseturuga kokkusobivateks.

- (153) Prantsusmaa ametiasutuste sõnul olid kõik need meetmed kooskõlas turumajanduse tingimustes tegutseva erainvestori põhimõttega. SNCF kandis Sernam SA tegevuse üle äriühingule, kes tegi läbipaistvas ja avatud hankemenetluses parima pakkumise, ning isegi kui see hind oli negatiivne, oli see riigile kui aktsionärile Sernami likvideerimisest odavam.

⁽³⁵⁾ Vt ABN Amro aruanne, mille Prantsusmaa ametiasutused esitasid ning mida on kirjeldatud menetluse algatamise otsuse punktis 2.5.8.2, lk 47.

(154) Komisjon on seisukohal, et abi tagasinõudmise olukorras ei tule kohaldada erainvestori põhimõtet. Riik tegutses abi tagasinõudmisel lähtuvalt kohustustest, mis tal ELi õiguse alusel on, mitte aga riigi kui aktsionärina.

(155) Komisjon täheldab ka, et otsuse Sernam 2 artikli 3 lõikes 2 on varade müüki nähtud võrdväärseks artikli 3 lõikes 1 sätestatud tasakaalustavate meetmetega. Raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi käsitlevate ühenduse suuniste punkti 40⁽³⁶⁾ kohaselt ei või kahjukandmise lõpetamist käsitleda tasakaalustava meetmena. SNCFi ja Financière Sernami vahel kokkulepitud negatiivne hind näitab, et tegemist on kahjukandmise lõpetamisega, mis ei ole samaväärne tasakaalustava meetmega. Kõnealusel juhul kujutab negatiivne hind endast äriühingule antavat tegevusabi, mis on oma loomult sobimatu konkurentsivõimutuste vähendamiseks.

(156) Juhul kui nõustuda Prantsusmaa kaitstava seisukohaga, siis saaks Prantsusmaa kõrval hiilida kohustusest nõuda äriühingult Sernam SA ning tema majandustegevust jätkavatelt äriühingutelt tagasi 41 miljoni euro suurune abi, mis kuulutati otsusega Sernam 2 kokkuseobimatuks siseturuga, ning 503 miljoni euro suurune abi, mida kuritarvitati. Selline tulemus oleks ilmselgelt vastuolus Euroopa Kohtu kohtupraktikaga, mille kohaselt peab liikmesriik abi viivitamatult tagasi nõudma, kasutades kõiki tema käsutuses olevaid õiguskaitsevahendeid, sealhulgas äriühingu vara konfiskeerimine ja vajaduse korral selle likvideerimine, kui äriühing ei ole võimeline abi tagasi maksma⁽³⁷⁾.

(157) Prantsusmaa kaitstava seisukoha heakskiitmine põhjustaks ka eraettevõtjate ja avalik-õigusliku äriühingute diskrimineerimist. Samal ajal kui riik nõuaks eraettevõtjalt abi tagasi, vajaduse korral kuni selle likvideerimiseni, võiks avalik-õiguslik äriühing seda vältida üksnes põhjusel, et riigile on odavam müüa äriühing pigem negatiivse hinnaga kui nõuda tagasi ebaseaduslik ja siseturuga kokkuseobimatu abi, mida see on saanud.

(158) Neil põhjustel on komisjon seisukohal, et Prantsusmaa ei saa kasutada turumajanduse tingimustes tegutseva eraettevõtja põhimõtet, et vältida 21. juuli 2005. aasta läbirääkimiste protokollis sätestatud meetmeid seoses riigiabi mõistega.

(159) Seega tuleb teha kindlaks, kas kõnealuste meetmetega anti äriühingutele Sernam Xpress või Financière Sernam

eelis. Kuna need kaks äriühingut liitusid, siis ei ole vajalik eristada kummalegi antud eeliseid. Kolm muud abi olemasolu kriteeriumi on täidetud: meetmeid on rahastatud avalik-õigusliku äriühingu – SNCF – ressurssidest; SNCF kujutab endast avalik-õiguslikku asutust, mis on riigi väga tugeva järelevalve all; seega saab eelise andmist seostada riigiga. Kuna Sernam Xpress ja Financière Sernam tegutsesid maanteeveo valdkonnas, mis on liidus avatud konkurentsile, oli eelise tõttu risk moonutada konkurentsi ja mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust.

3.4.1. Asjaolu kohta, et SNCF rekapitalizeeris Sernam SA 57 miljoni euro ulatuses

(160) Sellega, et SNCF rekapitalizeeris Sernam SA 57 miljoni euro ulatuses, anti äriühingule Sernam SA oluline rahaline eelis, mida tema konkurentidel ei olnud. See eelis kanti seejärel teiste varade ja kohustistega üle äriühingule Sernam Xpress.

3.4.2. Asjaolu kohta, et SNCF rekapitalizeeris Sernam Xpressi 2 miljoni euro ulatuses

(161) Sellega, et SNCF rekapitalizeeris Sernam Xpressi 2 miljoni euro ulatuses, anti äriühingule Sernam Xpress oluline rahaline eelis, mida tema konkurentidel ei olnud. Komisjon märgib siiski, et SNCF sai äriühingult Financière Sernam 2 miljoni euro suuruse makse, mis tühistab 2 miljoni euro suuruse rekapitalizeerimise, mis seega ei andnud äriühingule eelist.

3.4.3. SNCFi võlanõuete kustutamine Sernam SA suhtes

(162) Nagu selgitatud põhjenduses 33, ei hõlma Sernam SA tegevuse ülekandmine äriühingule Financière Sernam, SNCFi võlanõudeid Sernam SA-le summas 38,5 miljonit eurot. Neid võlanõudeid kustutades andis SNCF vastava summa ulatuses eelise äriühingutele Sernam Xpress ja Financière Sernam.

3.4.4. SNCFi antud garantiide kohta

(163) Sernam SA tegevuse ülekandmisel äriühingule Financière Sernam andis SNCF järgmised garantiid:

— võttis kohustuse lõpetada kindlaks määratud tähtaja jooksul konkreetse tegevuskoha (Valenton) arendamise, mis on vajalik TBE käitamiseks, makstes hilinemise korral trahvi üks miljon eurot;

⁽³⁶⁾ ELT C 244, 1.10.2004, lk 2.

⁽³⁷⁾ Joonealusel märkuses 32 viidatud otsus kohtuasjades Itaalia ja SIM 2 Multimedia vs. komisjon, punkt 69.

- võttis kohustuse katta võimalik uute käitamiskohtade üüri suurenemine, piirdudes maksimaalselt kolme miljoni euro suuruse vahe kinnimaksimisega;
- pikendas äriühingust Sernam üleviidud [...] raudteelaste tagasipöördumise õigust kolme aastani;
- pikendas kolme aasta võrra sotsiaalprotokolli, millega tagati [...] Sernami töötajatele ümberklassifitseerimine SNCFis vallandamise korral Sernamist;
- SNCF tagas TBE jätkusuutlikkuse⁽³⁸⁾ ja juurdepääsu TBE-le⁽³⁹⁾. Selleks maksis SNCF Sernam Xpressile 3 miljonit eurot.
- (164) Esimese kahe garantii suhtes on selge, et need annavad eelise äriühingule Sernam Xpress ja Financière Sernam. Nende kahe garantii puudumisel oleks pidanud äriühingud Sernam Xpress ja Financière Sernam kõnealuseid kulusid ise toetama.
- (165) TBE garantiide suhtes arvab komisjon, et need vähendavad oluliselt äriühingute Sernam Xpress ja Financière Sernam riski. Seetõttu annavad garantiid neile eelise.
- (166) Prantsusmaa sõnul sai raudteelastele antud garantiidest tegelikult kasu SNCF. SNCF viis teatava arvu raudteetöölisi üle tööle äriühingusse Sernam SA. Raudteetöölistel, kelle kulu kattis Sernam SA, oli õigus lihtsa taotluse alusel tagasi pöörduda SNCFi. Erastamise kartuses pikendas SNCF ajavahemikku, mille jooksul raudteetöölised võivad oma õigust kasutada, et vältida nende massilist tagasipöördumist, mis oleks olnud SNCFi kulukam.
- (167) Komisjon leiab, et selle garantii puudumisel oleksid raudteetöölised tegevuse ülekandmise ajal väga tõenäoliselt taotlenud oma tagasipöördumist SNCFi. Sernam Xpress oleks pidanud need asendama uute töötajatega eraõigusliku staatuse all. Komisjon on seisukohal, et kõnealusel juhul oleks uute töötajate töötasu oleks ilmselt olnud väiksem raudteetöölise omast ning see oleks Sernam Xpressi jaoks hüvitanud lisakulud selle tõttu, et nende töökogemus oli väiksem, või raskuste tõttu, mis tekkisid sellest, et väga lühikese aja jooksul tuli tööle võtta suur arv uusi töötajaid.
- (168) Seoses ümberklassifitseerimise garantii kolme aastani pikendamisega on Prantsusmaa seisukohal, et tegemist on SNCFi tööle võetud teatavate töötajate isikliku õigusega. Äriühingud Financière Sernam ja Sernam Xpress ei ole selle kokkuleppe osalised.
- (169) Komisjon ei ole selle analüüsiga nõus. See garantii muudab töötajate selleks ajavahemikuks äriühingusse Sernam Xpress jäämise ahvatlevamaks, ilma et Sernam Xpress peaks tasuma vähimatki lisakulu.
- (170) Komisjon järeldab, et SNCFi antud garantiid 21. juuli 2005. aasta protokollis, välja arvatud garantii raudteetöölisele, annavad äriühingutele Sernam Xpress ja Financière Sernam eelise.
- (171) Samas kui esimese kolme aasta garantiide väärtust on lihtne arvudesse panna (üks miljon eurot, kolm miljonit eurot ja kolm miljonit eurot), ei ole see nii töötajate ümberklassifitseerimise garantii puhul. Prantsusmaa pidi kindlaks määrama suurema töötasu, mida Sernam Xpress ja Financière Sernam oleksid pidanud töötajatele nende garantiide puudumise korral maksma, et saavutada sama eesmärk.

3.4.5. Müügihinna kohta

- (172) Menetluse algatamise otsuse põhjenduses 164 arutles komisjon ka selle üle, kas äriühingu Financière Sernam makstud negatiivne hind vastas turuväärtusele. Selles suhtes märgib komisjon, et vahepeal ühinesid Sernam Xpress ja Financière Sernam ning et äriühingule Financière Sernam antud võimalik abi, mis seisnes liiga kõrges negatiivses hinnas, ei ületanud 57 miljonit eurot, mida Sernam Xpress sai uue abina. Seetõttu ei ole enam vajalik esitada arvamust küsimuse kohta, kas ostja võis abi saada.

3.4.6. Järeldus uue abi olemasolu kohta

- (173) 21. juuli 2005. aasta läbirääkimiste protokollis meetmed, mida on kirjeldatud käesoleva otsuse jaotises 3.4, kujutavad endast uut abi äriühingutele Sernam Xpress ja Financière Sernam.

3.4.7. Siseturuga kokkusobimatus ja tagasinõudmine

- (174) Euroopa Kohtu kohtupraktika kohaselt peab liikmesriik põhjendama abi kokkusobivust siseturuga. Kuna Prantsusmaa ei ole esitanud ühtegi põhjendust abi kokkusobivuseks siseturuga, järeldab komisjon, et see abi ei sobi kokku siseturuga ning tuleb tagasi nõuda koos intressiga.

- (175) Abi tuleb tagasi nõuda äriühingult Financière Sernam ning tema tütarettevõtjatelt Sernam Service ja Aster, kes pärast abi saamist jätkavad Sernam Xpressi (ühendatud äriühinguks Financière Sernam) majandustegevust.

⁽³⁸⁾ Vt menetluse algatamise otsuse põhjendused 72–74.

⁽³⁹⁾ Vt menetluse algatamise otsuse põhjendused 75–77.

3.5. LEPINGUST TAGANEMISE KLAUSLI KOHTA

- (176) 21. juuli 2005. aasta läbirääkimiste protokollis on lepingust taganemise klausel juhuks, kui Euroopa Komisjon teeb viie aasta jooksul alates läbirääkimiste protokollis sõlmimisest negatiivse otsuse. Ka see klausel võib kujutada endast uut abi. Sellisel juhul seisneks õiguskaitsvahend siiski selle kohaldamata jätmises. See saavutati, kuna klauslit tegelikult ei kohaldata. Seetõttu ei ole vaja kõnealust klauslit edasi analüüsida.

3.6. ÕIGUSPÄRASE OOTUSE KOHTA

- (177) Prantsusmaa ametiasutuste esitatud väide, mille kohaselt viis, kuidas komisjoni suhtes vastavalt koostöö kohustusele heauskselt käituti (nagu külaskäik komisjoni 24. novembril 2004 ning nende 21. detsembri 2004. aasta kiri), tekitas õiguspärase ootuse, et Sernam SA tegevuse ülekandmine äriühingule Financière Sernam on kooskõlas otsusega Sernam 2 ja ELi õigus ei saa takistuks olla.
- (178) Prantsusmaa esitatud teave piirdub aga komisjoni teavitamisega varade paketina müügi valikust, ilma et kirjeldataks Sernam SA varade ülekandmise tehingu peamiseid osi. 21. detsembri 2004. aasta teatise komisjonile on üksnes viidatud avatud ja läbipaistva varade võõrandamise protsessi korralduse teatud punktidele eesmärgiga saavutada turuhinnaga müük enne 30. juunit 2005.
- (179) Komisjoni tähelepanu ei juhitud ühelegi järgmisele punktile:
- 1) asjaolu, et kavandatud võõrandamine tugines kontsernisisesele varade ja kohustiste ülekandmisele ühe juriidilise isiku (Sernam Xpress) piires, millele järgnes teise üksuse võõrandamine (*share deal*);
  - 2) asjaolu, et osa kohustistest kanti üle koos varadega ning et Sernam SA kohustisteks jäid üksnes 41 miljoni euro suuruse abi tagasinõudmise korraldus ning SNCFi võlanõuded summas 38,5 miljonit eurot;
  - 3) asjaolu, et Prantsusmaa oli valmis rekapitalizeerima äriühingud Sernam SA ja Sernam Xpress, juhul kui ülevõtmise pakkumine juhtuks olema negatiivse hinnaga.

- (180) Nende andmete puudumise tõttu ei olnud komisjonil võimalik oletada, mil viisil Prantsusmaa lõpuks otsust Sernam 2 rakendab. 21. detsembri 2004. aasta teatise põhjal võib hoopiski eeldada, et võõrandamine toimub kohustisi eraldamata ning positiivse hinnaga, kuna on märgitud, et: „[k]ohe pärast võõrandamist kasutatakse sellest saadud tulu juriidilise isiku Sernam passivate, mille hulka kuulub siseturuga kokkusobimatu abi, tagasimaksmiseks tavaparaste riiklike menetluste raames.”

- (181) Kui Sernam SA varade eest pakutava negatiivse hinna puhul selgus rekapitalizeerimise võimalus (kolmas punkt) alles pakkumiste vastuvõtmisel, pidi Prantsusmaa olema üldiselt teadlik põhimõttest müüa varad koos osa kohustistega (teine punkt) juba siis, kui ta koostas oma 21. detsembri 2004. aasta teatist. Igal juhul ei saa Prantsusmaa ametiasutused väita, et neil oli õiguspärane ootus, kui nad ei olnud neist sisulistest tõsiasiadest teavitanud komisjoni 21. detsembril 2004 ega pärast seda.

- (182) Kui Prantsusmaa ametiasutustel oli raskusi otsuse Sernam 2 täitmisel, siis oleksid nad kindlasti pidanud pöörduma komisjoni poole, et jõuda kokkuleppele teistsugust skeemi hõlmava lahenduses, mis vastab ELi lepingu artikli 4 lõikega 3 ette nähtud lojaalse koostöö põhimõttele. Raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi käsitlevate ühenduse suuniste⁽⁴⁰⁾ jaotises 3.2.3 on kinnitatud, et vastavalt sellele üldpõhimõttele ei või liikmesriik ümberkorraldamiskavast kõrvale kalduda ilma komisjoni sellest teavitamata ja temalt eelnevat nõusolekut saamata.

- (183) Lisaks ei andnud komisjon kunagi oma nõusolekut Prantsusmaa rakendatud tehingule kanda Sernam SA tegevus üle äriühingule Financière Sernam.

- (184) Komisjon järeldeb seega, et õiguspärasele ootusele ei saa tugineda ei Prantsusmaa ega abisaajad.

4. ABI TAGASINÕUDMINE

- (185) Komisjon järeldeb, et otsuse Sernam 2 tingimused ei ole täidetud. Seetõttu rakendati määruse nr 659/1999 artikli 16 kohaselt vääralt otsusega Sernam 2 lubatud abimeetmeid. Kuna Prantsusmaa ei ole põhjendanud abi kokkusobivust siseturuga, siis on abi siseturuga kokkusobimatu. Prantsusmaa peab seega võtma kõik meetmed, et abi koos intressiga tagasi nõuda.

⁽⁴⁰⁾ ELT C 244, 1.10.2004, lk 2.

(186) Abimeetmete summa on 503 miljonit eurot. See hõlmab osa mitmesugusest ümberkorraldamisabist summas 2 938 miljonit franki ehk 448 miljonit eurot. Abisummad on esitatud 30. aprilli 2003. aasta otsuse tabelis 3, mille peamiseid osi sisaldab järgmine tabel:

(miljonit Prantsuse franki)

Algkapital	44
Kahjumi rahastamine 2000	698
Kahjumi rahastamine 2001	252
Ümberkorraldamise rahastamine: SNCFi kapitalisisend	1 300
Ümberkorraldamise rahastamine: SNCFi omakapitalilaen	250
Raudteetööstest seonduv lisakulu	394
Ümberkorraldamisabi kokku	2 938

(187) 503 miljoni euro suuruse summani jõudmiseks tuleb lisada pagasi- ja pressilepingutega seoses ülekantud abisummad suuruses 34 miljonit eurot ning tarnelepingutega seoses ülekantud summa 21 miljonit eurot.

(188) Põhjalikumalt on seda käsitletud 23. mai 2001. aasta otsuses Sernam 1.

(189) Abi tõhusaks ja viivitamatuks tagasinõudmiseks peavad Prantsusmaa ametiasutused esitama kuupäeva, mil eri abisummad abisaaja käsutusse anti⁽⁴¹⁾. Sellest kuupäevast alates tuleb iga meetme puhul arvutada tagastusintressi liitintressina vastavalt määruse (EÜ) nr 794/2004 V peatükile⁽⁴²⁾.

(190) Samuti tuleb tagasi nõuda juba otsuses Sernam 2 siseturuga kokkusobimatuks kuulutatud 41 miljoni euro suurune abi ning lisada sellele samal meetodil arvatud intress.

(191) 57 miljoni euro suurune rekapitalizeerimine, 38,5 miljoni euro suuruste võlanõuete kustutamine, mis SNCFil olid Sernam SA suhtes, ning garantiid, mida SNCF andis Sernam SA tegevuse ülekandmisel äriühin-

gule Financière Sernam (välja arvatud raudteetööstele antud garantiid) kujutavad endast siseturuga kokkusobimatut riigiabi. Need uued abisummad tuleb tagasi nõuda koos samal meetodil arvatud intressiga. Tagasinõutavate summade arvutusmeetodi puhul viitab komisjon käesoleva otsuse põhjendustele 171 ja 189.

(192) Tagasinõutava abisumma kindlaksmääramisel võib Prantsusmaa arvesse võtta võimalikku summat, mida SNCF sai Sernam SA likvideerimisel seoses 41 miljoni suuruse abi tagasimaksmise (koos intressiga) ja/või omakapitalilainega (koos intressiga).

(193) Juhul kui SNCFi kõik võlanõuded maksti tagasi, siis ei saa Prantsusmaa võtta arvesse summat, mida SNCF tõenäoliselt tagasi nõudis pärast SA likvideerimist, vaid üksnes seda osa tulust, mis jääb alles siis, kui kahest kirjendatud abisummast on maha arvatud Sernam SA kohustiste kantud võlanõuete kogusumma.

(194) Abi, sealhulgas esialgu äriühingutele Sernam SA ja Sernam Xpress antud abi, tuleb tagasi nõuda äriühingult Financière Sernam ning selle tütarettevõtjatel Sernam Service ja Aster, kes pärast abi saamist jätkavad praegu Sernam Xpressi (liidetud äriühinguga Financière Sernam) majandustegevust, mida enne seda teostas Sernam SA.

(195) Pole mingit kahtlust, et Sernam Xpress ja selle tegevad tütarettevõtjad Sernam Services ja Aster jätkasid Sernam SA majandustegevust, kuna Sernam SA tegevuse äriühingule Financière Sernam ülekandmisega, mille viis ellu Prantsusmaa, taotleti just seda eesmärki. Lisaks selgub toimikust, et Sernam Xpress, Sernam Services ja Aster jätkasid pärast abi saamist tegevust vastavalt Sernam SA senisele äriplaanile ja sama personaliga. Seejärel lõpetas Financière Sernam, kes oli ainosanik, 30. juunil 2011 äriühingu Sernam Xpress tegevuse ja võttis üle selle vara. Seega on Financière Sernam äriühingu Sernam Xpress õigusjärglane ja selle majandustegevuse jätkaja, sest praegu on just Financière Sernam tegevate tütarettevõtjate Sernam Services ja Aster omanik ning juhib nende tegevust. Lisaks jätkavad Financière Sernam ning tema tütarettevõtjad Sernam Service ja Aster äriühingute Sernam SA ja Sernam Xpress tegevust ning saavad seega jätkuvalt abist kasu. Lisaks kanti äriühingule Sernam Services 2011. aasta mais Sernami kaubamärgi ülekandmisel üle vara, mida hinnati 15 miljonile eurole, ilma asjakohast vastutasu maksmata. Äriühingu Aster jooksevkontole tehti 2008. aasta märtsis 5 miljoni euro suurune kapitalisisend, mis jäeti 2008. aasta juulis temale; teisest küljest rekapitalizeeriti Aster 2011. aasta detsembris, jättes ta jooksevkontole 5 599 998 eurot. Need kaks tütarettevõtjat said seega kasu esialgselt äriühingule Sernam SA

⁽⁴¹⁾ Käesolevas otsuses esitatud summad on ümardatud lähima miljoni. Intressi tuleb aga arvutada kõikide täpsete abisummade põhjal.

⁽⁴²⁾ OJ L 140, 30.4.2004, p. 1.

ja Sernam Xpress antud abist ja seda nii seetõttu, et nad kuulusid kontserni ning jätkasid tegevust, kui ka teatavate varade ülekandmise ja nende kasuks tehtud rekapi- taliseerimise meetmete tõttu.

(196) Tuleb täpsustada, et Sernam SA loodi Sernam SCS aktsia- seltsiks ümberkujundamise kaudu 2001. aasta lõpus (vt selle kohta otsuse Sernam 2 põhjendus 11). Sernam SCS sai seega endale osa kõnealuselt esialgselt abist.

(197) Äriühingu Financière Sernam ning selle tütarettevõtja Sernam Services suhtes algatati 31. jaanuaril 2012 saneerimismenetlus ning äriühingu Financière Sernam tütar- ettevõtja Aster suhtes algatati saneerimismenetlus 3. veeb- ruaril 2012. Prantsusmaa ametiasutusi kutsutakse üles määrama kindlaks abisumma koos intressiga, mis tuleb viivitamatult tagasi nõuda, et kirjendada see nende äriühingute kohustistesse,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

1. 503 miljoni euro suurust riigiabi, mida Prantsusmaa andis äriühingule Sernam SCS (millest sai Sernam SA) ning mille komisjon kiitis heaks 20. oktoobri 2004. aasta otsusega 2006/367/EÜ⁽⁴³⁾, on kuritarvitatud. Abi on siseturuga kokku- sobimatu. Abist said kasu ka Sernam Xpress ja Financière Sernam ning nende tütarettevõtjad Sernam Services ja Aster.

2. 41 miljoni suurusest riigiabist, mida Prantsusmaa andis äriühingule Sernam SCS ning mis kuulutati otsusega Sernam 2 siseturuga kokkusobimatuks, said kasu ka Sernam Xpress ja Financière Sernam ning nende tütarettevõtjad Sernam Services ja Aster.

3. 57 miljonit eurot, millega SNCF rekapitalizeeris äriühingu Sernam SA, 38,5 miljoni euro suuruste võlanõuete kustutamine, mis SNCFil olid Sernam SA vastu, ning garantiid, mille SNCF andis Sernam SA tegevuse ülekandmisel äriühingule Financière Sernam, välja arvatud raudteetöölisele antud garantiid, kaju- tavad endast siseturuga kokkusobimatut riigiabi.

Artikkel 2

1. Prantsusmaa peab artiklis 1 viidatud abi tagasi nõudma äriühingult Financière Sernam ning selle tütarettevõtjatelt Sernam Services ja Aster.

2. Tagasinõutavatelt summadelt arvestatakse intressi alates kuupäevast, mil need anti abisaaja käsutusse, kuni nende tege- liku tagasimaksmiseni.

3. Intress arvutatakse liitintressina vastavalt komisjoni 21. aprilli 2004. aasta määruse (EÜ) nr 794/2004 V peatükile.

Artikkel 3

1. Artiklis 1 osutatud abi nõutakse tagasi viivitamata ja tõhu- salt.

2. Prantsusmaa tagab käesoleva otsuse täitmise nelja kuu jooksul pärast selle teatavakstelemise kuupäeva.

3. Otsuse täitmise käigus võib Prantsusmaa eespool märgitud tingimustel võtta arvesse summat, mille SNCF pärast SA likvi- deerimist tõenäoliselt tagasi nõudis.

Artikkel 4

1. Prantsusmaa esitab kahe kuu jooksul pärast käesoleva otsuse teatavakstelemist komisjonile järgmise teabe:

a) kuupäev, mil iga abisumma anti abisaaja käsutusse, kogu- summa (põhisumma ja intress), mis tuleb abisaajalt iga abimeetme puhul tagasi nõuda;

b) käesoleva otsuse täitmiseks juba võetud ja kavandatud meet- mete üksikasjalik kirjeldus;

c) dokumendid, millega tõendatakse et abisaajale on antud korraldus abi tagasi maksta.

2. Prantsusmaa teavitab komisjoni käesoleva otsuse täitmi- seks võetud riiklike meetmete edenemisest, kuni kogu artiklis 1 viidatud meetmete raames antud abi on täielikult tagasi maks- tud. Prantsusmaa esitab komisjoni taotlusel viivitamata teabe käesoleva otsuse täitmiseks juba võetud ja kavandatavate meet- mete kohta. Ta esitab ka üksikasjaliku teabe abisaajalt juba tagasi saadud abisummade ja intresside kohta.

Artikkel 5

Käesolev otsus on adresseeritud Prantsuse Vabariigile.

Brüssel, 9. märts 2012

Komisjoni nimel
asepresident
Joaquín ALMUNIA

⁽⁴³⁾ OJ L 140, 29.5.2006, p. 1.